

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; novice, poslano, izjave, reklame, preklicani petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe besela 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej. Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 3, pritlična. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 3, L nadstropje. Telefon št. 304. Seznam sprejema le po listu in s dodatno frankovano. Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	V Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

O RAZPLETU VLADNE KRIZE.

Dasi politični položaj v Beogradu še ni docela jasn, vendar se že vidi smer, v katero bo krenila državna politika.

Sporazum z revizionističnim blokom je v danih razmerah nemogoč, ker se je nad vsak dvom jasno pokazalo, da ni v revizionističnih krogih, ki jim poveljuje Radić, nobene resne volje, da bi se našla baza, na kateri bi se dalo s pametnim popuščanjem na obeh straneh in s protistranskimi kompromisami zgraditi zlat most medsebojnega sporazuma.

Ako izhod iz krize v tej smeri ni mogoč, pač ne preostaja drugega, kakor da skušajo naši državni ustvaritelji položaj, kakršen je bil lansko jesen pred razpustom narodne skupščine. Z drugimi besedami povedano, obnoviti bo treba staro radikalno-demokratsko koalicijo. To je za sedaj edini izhod iz obstoječe krize. Priznati pa je treba, da takšna obnova v danih razmerah ni lahka. Odnosji med radikali in demokrati so bili že v stari koaliciji skrajno napeti. Ker so radikali to koalicijo razbili, izsilili razpust narodne skupščine ter si znali celo izposlovati privilegij, da se je samo njim poverila naloga, izvesti nove volitve, so s tem v demokratskih vrstah samo poglobili nerazpoloženje za kakršnokoli aktivno sodelovanje z radikalno stranko. Ljuta volina borba je to sovražno razmerje med obema državotvornima strankama samo še poostila. Zato je danes težje, kakor kdaj prej, govoriti o koaliciji teh dveh strank. Medsebojno nezupanje med radikali in demokrati je danes tako veliko, da ga ne bo lahko premostiti. Toda so višji, obema strankama sveti oziri, ki kategorično narekujejo, da je treba zapostaviti vsa trenutna nesoglasja, udušiti v sebi vsako nerazpoloženje ter se postaviti na branik ogrožene domovine.

Država je v nevarnosti. Radikali in demokrati se s ponosom proglašajo za njene tvorce in za njene branitelje, ali smejo to svojo tvorbo zapustiti v trenutku nevarnosti zgolj zbog malenkostnih medsebojnih nesoglasij in sporov? Kakšni patriotje bi bili to, ki bi se ne mogli dvigniti nad vsakdanje borbe v momentu, ko to zahteva življenjski interes skupnosti, države in vsega naroda?

In kategorični imperativ za vse one, ki ljubijo to državo in ki ji hočejo zagotoviti srečno bodočnost, se glasi: Vsi na branik ogrožene domovine!

Ali morejo oostati radikali in demokrati gluhi na ta poziv? Predobro poznamo patriotsko mišljenje in čustvovanje obeh strank, da bi mogli verjeti, da bi radikali in demokrati samo

za hip pomišljali, da je treba državne interese postaviti visoko nad strankarske ozire.

Zato smo prepričani, da pride — in najsi se zde medsebojna nasprotstva sedaj še tako nepremostljiva — vendarle med radikalno in demokratsko stranko do potrebne kooperacije, ki jo naravnost diktira ves današnji politični položaj.

V interesu onih sil, ki žele vse preje, kakor da se naša država konsoliduje, je seveda, da se onemogoči aranžma, ki bi vsaj za dogleden čas jamčil za redno funkcioniranje državne aparata.

Lahko torej računamo s tem, da bodo ti elementi napeli vse svoje moči, da preprečijo ustanovitev takšnega državo obrambnega bloka.

Toda mi tako trdno verujemo v dobro zvezdo našega naroda in naše ujedinjene kraljevine ter smo tako krepko prepričani o patriotski zavesti vodilnih radikalnih in demokratskih politikov, da niti za hip nismo v dvomih, da bi mogle kakoršnjekoli spletke preprečiti koncentracijo vseh onih strank, ki imajo na svojem praporu zapisano geslo: Vse za narod, domovino in kralja.

Ta koncentracija državotvornih strank se bo seveda morala bistveno razločevati od svoječasne radikalno-demokratske koalicije. Postaviti si bo morala druge cilje. Strankarski oziri in interesi v tej novi koaliciji ne bodo smeli igrati nobene vloge. Vse delo se bo moralo koncentrirati na to, da se s krepko roko odstrani vse, kar zavira potrebno notranjo konsolidacijo v državi. Predvsem bo treba z vso energijo skrbeti za to, da se odstranijo vsi vzroki za vedno bolj se razširjajočo nezadovoljnost med prebivalstvom, ki je po splošni sodbi eden glavnih virov vsega zla v naši državi. Prvi vzrok vsemu nezadovoljstvu pa je notorično slaba državna uprava. Novi koaliciji bo torej ena prvih nalog, da zastavi vse svoje moči, da se državna uprava radikalno izboljša. Izboljšanje državne uprave pa je mogoče samo s pametno decentralizacijo, ki se da z lahkoto izvesti, ne da bi pri tem kakorkoli trpel na temelju absolutnega državnega in narodnega edinstva zgrajeni državni organizem. Kardinalna točka programa državoobrambene koalicije pa bo morala biti ob koncu koncev, da na ta ali oni način reši srbohrvatski spor. Ta problem bo tem lažje združenim državotvornim strankam rešiti povoljno za državo, čim uspešneje in radikalneje izvede svojo prvo nalogo, to je — temeljito izboljšanje desolatne državne uprave.

PISMO IZ PRAGE.

Dva življenska jubileja. — Razprava o bankah. — Delovni program zbornice. Socijalni zakoni. — Pred pogajanjmi s Poljsko. — Naraslo zanimanje za jadransko obal. — Jubilej dveh narodnih delavcev. — Uspeh Kosorjeve drame »Požar strasti«.

15. aprila.

Te dni proslavljamo pomembna življenska jubileja dveh članov vlade: ministrskega predsednika Svehle, ki je doživel danes 50 let in finančnega ministra inž. Bečke, ki je dosegel včeraj 60 let svojega življenja. Svehlovo Abrahamovino proslavi njegova stranka, kateri je stvaritelj in voditelj, zajedno z njegovim četrdesetletnim delovanjem v njeno korist. Ministrski predsednik Svehla je selfmademan, mož, katerega je neumorno delo kljub njegovemu upiranju vendarle zmoglo in mu ogrozilo zdravje. Celih 15 let načeluje agrarni stranki in odlične njegove sposobnosti in lastnosti so ga takorekoč določile za visoke državne časti, do katerih se je povzpela. Finančni minister inž. Bečka je dosegel v polni duševni in telesni svežosti svojih šestdeset let. K njegovi karakteristiki, priobčeni pred kratkim, ko je prevzel finančno ministrstvo, je težko kaj dodati. Z radostjo pa lahko rečemo, da se je jako hitro uveljavil v svoji težki in odgovorni posei. Mirno in trdno se postavlja napram nekaterim nezgodam čeških bank, ki se pogostoma pretiravajo. Ministrski predsednik Svehla se mudi še vedno na Siciliji in ni še določen čas njegovega povratka. Na nikak način se ne vzmernira zbog krize banke Bohemie, katero po pravici smatra za stvar, ki se ne tika njegove stranke in katero bi najraje odločil od nje. Zaveda banke Bohemie pride v najbližjih dneh v razpravo v parlamentu in pričakovati je, da se ob tej priliki izvrše napadi na vse banke in na kapital sploh. Minister Bečka poda imenom vlade izjavo, da je živnotvemska banka zvišena nad vse dvome in kar se tiče nostrifikacije avstrijskih rent, da o kaki krizi našega bančništva ni govora in da je to, kar se je zgodilo v Moravsko-šlezki banki in v Bohemiji posledica slabih pričetkov in slabe uprave nepoklicanih ljudi. Poleg tega vlada naznani, kaj misli storiti v varstvo vlagateljev.

Delovni program za pomladansko zasedanje je sicer narasel, ali reši se mirno, izvzemši zakon o socialnem zavarovanju, ki bo sicer predložen ali razpravljanje o njem bo preloženo na jesen. To je zelo dragoceno podjetje, ker bo zahtevalo na leto 1300 milijonov Kč. Ze to dejstvo nalaga vladi dolžnost za štedenje na izdatkih in tako se tudi pojasni ukaz, dan vsem resortom, da bi v proračunu za prihodnje leto zmanjšali položke izdatkov za 20—25%. Z izvedbo socialnega zavarovanja se po-

stavi naša republika na čelo socialno najnaprednejših držav.

Drugo dejanje socialnega značaja je novi kredit 220 milijonov za letos v rednem proračunu dovoljena že izčrpana, dasi je v nekaterih strokah nezaposlenost padla. Vlada se je zato zavezala, da bo strogo pazila, da dobe take podpore samo res potrebni ljudje.

V tretji vrsti socialnih naredb so trije stanovanjski zakoni, katerih tendenca je, varovati nepremožne najemnike pred podraževanjem stanovanj. Veljali bodo eno leto, vidi pa se, da bo tako varstvo potrebno še dolgo časa, ker se ne morejo graditi nova stanovanja radi dragine stavbenih potrebščin in mezd.

V zunanji politiki vlada pričakuje mir, gotovo pa je že, da se pripravljajo pogajanja s Poljsko, pri katerih obdrži Češkoslovaška svojo dostojno trdnost, in da je obisk antantnega gener. ravnatelja dr. Zimmermanna v zvezi s poskusom, pripraviti vlado do trgovske pogodbe z Avstrijo in do udeležbe na mednarodnem posoflu.

V poslednjih letih je pri nas naraslo zanimanje za obisk jadranske obale. Letos bo obiskovalcev še mnogo več nego prejšnja leta, računa se po podatkih potnih uradov na 40.000 ali morda jih bo še več. Vzrok za to zanimanje ne tiče le v za nas ugodnem tečaju dinarja, marveč tudi v propagandi za Jadran, ki se vrši s predavanji, katera prireja balneološka sekcija jugoslovenskih zdravnikov. Ta preskrbuje občinstvu tudi praktične informacije in priredi v drugi polovici aprila konališko razstavo. Njeno propagandno delo zasluži polno priznanje. Bilo bi pa prav, da bi se naše občinstvo opozarjalo tudi na izredne prirodne krasote in letoviške kraje v notranjosti dežele. Tu bi morali zlasti Slovenci, ki študirajo pri nas, propagirati poset slovenskih Alp. Ker se hodi na gore v poletnih mesecih, bi bilo mogoče pričeti z tozadevno propagando še v maju in juniju letos.

Jeden najpridnejših delavcev za zblizanje Slovanstva Ludvik Kuba dovrši 16. t. m. svoje šestdeseto leto, svež in čil. On je glasbenik, slikar in pisatelj, ki je zelo mnogo potoval po slovenskih zemljah in že leta 1884. začel izdajati »Slovanstvo v svojih spevih« in v zalozbi »Hudební matice Umělecké besedy« so baš izšle »Srbske pisne.« Na večer, njemu na čast prirejenem, je jubilar predaval o jugoslovenski pesmi,

gosp. Radovan Alaupovič, gdnca Olga Vojnovičeva in g. Dragomir Stefanovič so deklamirali nekatere pesmi. Kuba je med Jugosloveni dobro znan, ker se je na svojih študijskih potovanjih mudil največ na slovenskem jugu in je nekatere njegove pesniške zbirke izdala zagrebška akademija znanosti. Češki novinar Jos. Pachmayer je proslavil te dni 40 letnico svojega novinarskega dela. Kot član Omladine je bil obsojen v ječo. Jubilar je goreč prijatelj Jugoslovenov, s katerimi vzdržuje dobre stike.

Jeden izmed predmetnih odrov, ki goji ljudske igre, je uprizoril v Pragi prvič 12. t. m. dramo Josipa Kosorja »Požar strasti«. Predstava je imela velik uspeh, k čemur je pripomogla notranja sila in enotnost drame, dobro igranje umetnikov in izborna režija jug. režiserja Emila Nadvornika.

J. K. S.

Češki list o — amputaciji.

»Praška Tribuna«, eden najresnejših čeških listov, ki pazno zasleduje dogodke na našem jugu, je posvetila problemu amputacije Hrvaške in Slovenije članek, ki ga podajamo v informacijo naši in beogradski javnosti. »Tribuna« izvaja:

Jugoslovenska skupščina se sestane dne 15. aprila. Do tega časa je treba storiti torej nekako vladno večino, 109 mandatov, s katerimi razpolaga Pašić, kratkoma ne zadostuje, ker šteje nova skupščina 312 poslancev. In Radić s svojimi 60 verniki nikakor ne misli na to, da bi z vztrajanjem v Zagrebu in z izbegavanjem parlamentarnega dela omogočeval Pašiću lahko vladanje v okrnjenem parlamentu. Nasprotno; zblizal se je z bosanskimi muslimani in slovenskimi klerikalci, stvoril z njimi takozvan revizionistični blok, in nič ne kaže na to, da bi nadaljeval svojo prejšnjo nerazumno abstinenčno politiko. Seveda lahko Pašića podpre 50 poslancev demokratske stranke, s katero je živel skoro cela štiri pretekla leta pod eno koalicijsko streho, toda volitve, zlasti način volilnega boja, v katerem so se radikali redili na račun sušečih se demokratov, je izkopal med obema strankama globok jarek, in treba bi bilo mnogo popuščanja s Pašičeve strani, da bi se zasul prepad užaljenega demokratskega ponosa. Toda radikali niso ljudje brez fantazije; v tem oziru bi jim lahko tudi H. G. Wells zavdal. Namesto enega načrta so naši koj dva: Pašičevo diktaturo ali nove volitve. Ker pa je oboje nekoliko kočljiva zadeva, je bilo treba le malo napeti fantazijo in pojavil se je tretji načrt. Po svojem imenu spada v zdravniško vedo, po vsebini pa v kraljestvo nesmislov. Je to amputacija ali odloči-

A. E. W. Mason:

62

KLIC NA POMOČ.

Roman.

»Da.«

Wethermill je izginil, toda pustil je vrata odprta. Adela je pomagala Celiji na noge. Za trenotek je omahovala, nato je pa trdno stala. »Sedaj teči!« je šepnila Adela. »Teči, otrok, reši svoje življenje!«

Celija ni utegnila premišljevat, kam naj teče, ali na kak način bi ušla Wethermillu. Ni mogla reči, naj ji razveže usta in roke. Imela je samo par sekund časa. Samo ena misel jo je prešinila — skriti se v temi v vrto. Celija je tekla skozi sobo, skočila divje črez prag, divjala naprej, se spodtaknila ob svoje dolgo krilo, a se je spet ujela in zunaj na potu jo je ujel Harry Wethermill v svoje roke.

»Tukaj smo,« je dejal s širpavim, nervoznim nasmehom. »Vrata sem bil že prej odprl.« Trdno je držal Celijo, ki se je onesvestila.

Luč se je posvetila iz salona. Adela Rossignol je stopila ven, v roki je imela Celijin plašč.

»Onesvestila se je,« je rekel Wethermill. »Obrišite blato s svojih in njenih črevljev — pa zelo natančno. Nočem, da bi kdo opazil, da je bil voz izven garaže.«

Adela se je sklonila in je slušala. Wether-

mill je odprl vrata avtomobila in položil Celijo na blazine. Adela je sledila in sedla dekletu nasproti. Wethermill je oprezno stopil nazaj na trato in s črevljem poravnal vtise, ki sta jih on in Adela napravila na tleh, pustil pa je Celijine vtise. Stopil je nazaj k oknu.

»Pustila je zelo natančne vtise stopinj,« je dejal tih. »Ne bodo dvomili jutri zjutraj, da je šla prostovoljno.«

Nato je sedel na šoferski sedež in voz je zdrčal brezšumno po potu in ven skozi vrata. Ko je bil zunaj na cesti, se je ustavil. Za trenutek je pomolila Adela Rossignol glavo skozi okno.

»Kaj je to?« je vzkliknila preplašeno. Wethermill je pokazal z roko na okno. Pustil je goreti luč v osbi Helene Vauquier.

»Sedaj ne moremo iti nazaj,« je dejala Adela nervozno šepetaje. »Ne, ne bi hotela iti nazaj.« In Wethermill je potegnil za ročaj, voz je napravil skok naprej in brenčal vztrajno po beli cesti, požirajoč kilometre.

Onadva pa sta napravila svojo edino napako.

Poglavje XX.

Pot v Ženevo.

Voz je bil že skoraj v Annecyju, predno se je Celija prebudila iz omotice. In še sedaj je

bila v polsnu. Zavedala se je samo, da je bila v avtomobilu in da je ta dirjal naprej z veliko hitrostjo. Ležala je zadaj in vskakala svezji zrak. Nato se je premaknila in je spet prišla s pregibanjem do polne zavesti in občutka bolečin. Roke so ji bile še vedno zvezane na hrbtu in voz so jo rezale kot žareče žice. Samo njena usta in njene noge so bile proste. Pogledala je pred se in Adela Rossignol ji je resno govorila z nasprotnega sedeža.

»Miraj. Steklenico držim v roki. Če se zganeš ali pa hočeš ubežati, ti vlijem vitrijola v obraz,« je dejala.

Celija se je preplašena umaknila.

»Ne, ne, ne bom!« je zašepetala žalostno. Njen duh se je omračil vsled groznih nočnih dogodkov. Ležala je mirno na hrbtu v temi. Avto je hitel skozi Amncy. Celiji se je zdelo nemogoče, da je šele pred komaj šestimi urami večerjala z gospo Dauvray in z žensko, ki ji sedi nasproti in jo varuje. Gospa Dauvray je ležala mrtva v malem salonu in ona sama — ni smela misliti na to, kaj jo še čaka. Med tem časom bodo po Aixu razklicavali nejno ime kot ime morilke one, ki jo je bila rešila.

Nato se je nenadoma voz ustavil. Zunaj so svetile luči. Celija je čula glasove. Neki mož je govoril s Harryjem Wethermillom. Celija je pogledala in videla, kako je Adela Tacé dvig-

nila roko. V grozi se je vrgla nazaj in avto je odhitel naprej v temo. Adela Tacé si je globoko oddahnila. Bili so rešeni ene nevarne točke. Prekorali so Pont de la Caille, bili so v Švici.

Precej časa pozneje je avto zmanjšal svojo hitrost. Ob strani je Celija čula ropot koles in topot konjskih kopit. Srečali so zaprt enovprežno kočijo, ki se je peljala po cesti. Avto se je ustavil. Tik poleg nje je kočijaž ustavil svojo konja. Wethermill je stopil s šoferskega sedeža, odprl vrata kočije in vtaknil glavo skozi avtomobilovo okno.

»Ste li pripravljeni? Hitro!«

Adela se je obrnila k Celiji.

»Ne besede! Zapomni si!«

Wethermill je naglo odprl avtomobilova vrata. Adela je prišla Celijo za noge in jo potegnila k stopnic. Nato so jo zvelkli ven. Wethermill jo je prijel za roke in porinil v kočijo. Celija se ni upala kričati. Z rokami si ni mogla pomagati, njen obraz je bil v nevarnosti, da ga oblijejo z vitrijolom. V daljavi so se svetile luči Ženeve in od njih je srebrno žarel del neba. Wethermill jo je posadil v kočijo; Adela je skočila za njo in zaklenila vrata. Vse skupaj ni trajalo delj kot par sekund. Kočija se je peljala v Ženevo, avto pa se je obrnil in dirjal po prazni cesti nazaj v Aix.

tež srbskih od hrvatskih in slovenskih pokrajin, ustvaritev čisto srbskega kraljevstva ter prepustitev ostalih pokrajin njihovim usodi. Hočemo biti lojalni do beogradske vlade do te mere, da smatramo ta načrt le za del mnogoblišne politične taktike. Toda del beogradskega tiska se opaja naravnost s superlativi nad krasoto te misli in ne more se ubraniti niti zlobnega smeha nad tem, kaj bi pač Hrvati in Slovenci delali potem, če bi jih opustila državotvorna roka. To nas sili, da natresemo v kelih opojne radosti nekoliko pelina. Le zaradi iztreenjenja.

Amputacija, kakor si jo predstavljajo nekateri srbski listi, bi bila približno taka-le: K srbskemu kraljevstvu bi pripadla Srbija, Madžarski odvzeto ozemlje, Bosna s Hercegovino, Dalmacija vsaj do Splita in kos Hrvatske tja skoro do Zagreba. Jugoslavija ima okroglo 12.700.000 prebivalcev (po štetju z 1. 1910—1914). Na zgoraj omenjeno ozemlje pripada več nego 9 milijonov ljudi. Srbov pa je samo 5.800.000, tako da bi bilo daleč preko 3 milijone ljudi enostavno anektiranih. Srbski in hrvatski živeli je med seboj zelo pomešan in med njima ni mogoče potegniti točne meje. Ne da bi s tem dali stotisoče Srbov Hrvatov ali stotisoče Hrvatov Srbom. Vsaka delitev, izvajana posebno s tem ciljem, da bi se žrtvovalo kolikor mogoče Nesrbov, bi izzvala revolucijo, upor vseh onih, ki bi naj utonili v srbskem morju. Bosanski mohamedanci prav tako malo simpatizirajo z beogradskim centralizmom kakor Radčevi hrvatski seljaki in zagrebška inteligencija. Ne smatrali bi za nikako nesrečo, če bi se imenovali Hrvat Srbom ali narobe. Za nas, v naših očeh je to en narod. In edino krivda beogradske politike je, da ni preželo spoznanje, zavest narodne enotnosti vseh jugoslovenskih plemen in da se je končno situacija in medsebojno razmerje tako poostriilo, da je sploh mogoče priti na svetlo načrt, ki hoče razdeljevati, kar je stoletja stremilo po skupnosti.

Nasilna razdelitev bi vedla h krvavemu bratobornemu boju, in negotovo je, če bi mednarodno sodišče, pred katero bi ta spor prišel, odločilo v smislu velikosrbskih želja. Ozačja, ki je vladala za časa sklepanja mirovnih pogodb, ni več. Misli vseh so vznemirjene zaradi sporov, ki škodijo celemu svetu;

komplikacije lokalnega značaja se odstranjujejo energično, brez nepotrebne sentimentalnosti in obzirno na zgodovinske ali narodnostne vzroke. Srbija bi se morda povečala z Vojvodino, toda ne bila bi več trinajstmilijonska država s ploščino 250.000 kvadratnih kilometrov. V trenutku bi izgubila nadvlado na Balkanu. Znova bi se pričel boj za nadvlado, boj, v katerem bi simpatije, katere je prej uživala Srbija, veliko izgubile na intenzivnosti. Bolgarska, ki danes priznava svoj poraz in neobječnost napram veliki Jugoslaviji, bi je ne priznala napram manjši Srbiji. Podpora s strani Madžarske je Bolgariji v tem slučaju zagotovljena. Hrvatska, ki bi morala skupaj s Slovenijo skrbeti za novo orijentacijo, se v tem sporu ne bo več angažirala. Ta orijentacija je mogoča edino le v smeri k Italiji. Italijanske sanje o srednjeevropski nadvladi pridejo na realno pot. Jadransko morje preneha biti jugoslovensko in postane italijansko. Iz Rima preko Ljubljane in Zagreba vodi cesta naravnost na Dunaj in v Budimpešto. Začne se nov boj za Balkan, za prodiranje proti vzhodu, k Dardanelam. Na mesto avstrijske monarhije, slabotne vsled nezadovoljstva tlačenih narodov, stopi po nikomur brzdana italijanska megalomanija. Proti njej stopi Srbija sama; ni več Rusije, ki je držala v devetnajstem in dvajsetem stoletju svojo branečo roko nad srbskim kraljevstvom, poslušujoča se ga za pridobivanje Balkana in Dardanel proti avstrijsko-nemški ekspanzivnosti. Če so imeli Čehi in Slovaki vedno iskreno čustvovanje in vsako nesebično pomoč za konstruktivno srbsko politiko, če smatralo spojitve Srbov, Hrvatov in Slovencev naravnost za majnik v zgodovini Slovanstva, tako revni na radostnih dogodkih, vendar ne morejo čustvovati enako napram odločno destruktivni politiki. Na celem svetu osamljena, brez pomoči postane Srbija plen sovražnika, ki se s svojimi napadalnimi načrti ni nikdar skrivala.

Slika, ki smo jo podali tu, je mračna. Ima samo eno svetlo stran, in to je, da ostane, Bog daj, le teoretična izjava, ker ne verujemo, da bi se mogel med Jugosloveni najti kdo, ki bi se trudil uresničiti jo. Toda značilno je, da se poslužujejo v politični borbi tudi takega orožja, kakor je grožnja amputacije.

Parlamentarna kriza.

DEBATA V DEMOKRATSKEM KLUBU. — NACELNI POGOJI DEMOKRATOV ZA KOALICIJO. — POLOŽAJ V RADIKALNEM KLUBU NEJASEN.

— Beograd, 19. aprila. (Izv.) Razplet parlamentarne situacije oziroma posvetovanja za sestavo vlade so večeraj le polagoma napredovala. Med posameznimi parlamentarnimi skupinami še ni prišlo do oficijelnih in načelnih razgovorov. V klubih se le razmotrivajo metode, poti in sredstva, kako bi se mogla ustvariti delazmožna parlamentarna večina. V bistvu parlamentarni klubi in tudi revizionisti posvečajo največjo pozornost nadaljni svoji taktiki.

V parlamentu so večeraj zborovali skoraj vsi dosedaj konstituirani parlamentarni klubi. Polnoštevilno so bili zbrani radikalni in demokratski poslanci, dočim so revizionisti počeli tekom večerajšnjega dneva odhajati iz Beograda v svojo domačijo. Veliko aktivnost sedaj razvija demokratski klub, ki je imel večeraj daljši seji dopoldne in popoldne, na katerih se je razvila zanimiva, značilna in za nadaljni razvoj situacije zelo važna politična debata. Parlamentarni klub demokratske stranke se je v narodni skupščini sestel že ob 9. dopoldne pod predsedstvom Ljube Davidovića. Takoj početkom se je Ljuba Davidović v kratkih obrihstih podal potek svoje avdience pri kralju.

Po tem referatu se je v klubu razvila politična debata, katere so se udeležili številni demokratski poslanci, med drugimi Svetozar Pribičević, dr. Kumanudi, dr. Vojta Marinković, dr. Pečić, Grisogono in še ostali člani kluba.

Podrobnosti te debate niso bile objavljene novinarjem. V privatnem občevanju s poslanci se je moglo toliko ugotoviti, da je bila v klubu načelna debata o glavnem vprašanju, o obnovi koalicije z radikali. V tem vprašanju so mnogi poslanci soglasno zagovarjali stališče, da je treba razmotrivati samo vprašanje, če je demokratski klub za koalicijo z radikali in po razmotrivanju sledi odgovor. Ker se ne zna za nobene sklepe radikalnega kluba in kar je še važnejše, ker se ne zna, kakšna je danes državna politika radikalne stranke, se mora demokratska stranka postaviti na stališče dne 3. decembra 1922 sprejete resolucije, s katero je stranka izjavila, da ne pristopa v nobene razgovore in pogajanja s strankami, ki stoji na stališču revizije ustave. Med tem časom je radikalna stranka po mnenju nekaterih govornikov stopila z revizionističnimi in federalističnimi strankami v stike in skoro napravila z njimi nekaj sporazum, kar tudi izhaja iz nekaterih izjav delegatov radikalne stranke v Zagrebu.

Vsa politična debata se je osredotočila na problem rešitve državne in parlamentarne krize ter na vprašanje, s

kakšnimi sredstvi in po kateri poti naj se dobi izhodišča iz te težke krize, da se ohrani državo in narodno edinstvo.

Na dopoldanski plenarni seji demokratski parlamentarni klub ni sprejel nikakih definitivnih sklepov ter je bila seja ob 12.15 preložena na popoldne. Klub je ob 16. popoldne debato nadaljeval ter jo končal ob 18. Na popoldanski seji sta govorila samo dva govornika. Tekom debate je že bila stilizirana resolucija oziroma so bila v glavnih črtah očitana navodila, ki jih ima predsednik Ljuba Davidović uporabliti pri nadaljnjem razpletu parlamentarne situacije. Sklepi kluba, namenjeni Nj. Vel. kralju kot odgovor na njegovo vprašanje glede koncentracije državotvornih skupin, so tajni in niso bili objavljeni. Toliko je sedaj znano, da ti sklepi naglašajo potrebo nacionalne koncentracije v zaščito državnega in narodnega edinstva, toda s pridržkom, da mora radikalna stranka dati za tako koalicijo trden temelj in gotove garancije, pred vsem se mora položaj v radikalni stranki razbistriti, ker so se v zadnjem času pojavili v tej stranki nazori, ki jih demokratska stranka ne more odobriti. Razbistritev položaja v radikalni stranki je prvi predpogoj, da se lahko prično oficijelni razgovori za obnovu koalicije.

Po končani debati ob 19. je Ljuba Davidović odšel na dvor ter Nj. Vel. v skoraj enourni avdijenci objavil sklepe in stališče demokratske stranke ter mu obenem podal pojasnila glede rešitve parlamentarne krize.

Politična debata demokratskega kluba pa je bila dalje osredotočena tudi na vprašanje, kakšno obliko imej koalicija z radikali, ali naj se obnovi poslovno parlamentarna koalicija z gotovim programom, ali naj se ustvari koalicija, ki bi imela izvesti nove volitve. Od strani nekaterih poslancev so se čuli ugovori proti obnovi koalicije, naglašujoč strankarske in državne razloge, ki govorijo proti tej zvezi. Splošno pa se je moglo konstatirati, da vlada v klubu tendenca, iz državnih interesov obnoviti koalicijo pod gotovimi pogoji in garancijami. Pristaši te struje imajo v klubu močno zaslombo. Klub pa tudi zahteva, da dá radikalna stranka demokratom častno satisfikacijo za vse one čine in žaljenja, ki so bila naperjena od strani radikalov proti stranki tekom volitev.

POLOŽAJ V RADIKALNEM KLUBU.

Sodeč po dosedanjih dogodkih, je položaj v radikalnem klubu še nejasen in neopredeljen. V klubu vladajo gotove struje, ki žele sestavo homogene vlade, in struje, ki žele ali koalicijo z demo-

kratni ali pa sporazum z ostalimi parlamentarnimi skupinami. Dosedaj v radikalnem klubu ni bilo še načelne politične debate. Na zahtevo mnogih, nanovoizvoljenih poslancev, po večini kmetovseljakov, je moralo vodstvo parlamentarnega kluba sklicati plenarno sejo. Ti poslanci, ki so prišli prvič v narodno skupščino, so zelo številni in so naglašali: »Naš narod nas je izvolil, da pridemo v parlament, da tam delamo za blagor države in naroda, ne pa da tu sedimo brezposelnice. Ti poslanci so zahtevali, da se morajo seje vršiti vsak dan.

Plenarno sejo je otvoril Marko Gjurčić, in šef stranke g. Pašić je podal klubu v zelo kratkih črtah sliko o parlamentarnem položaju, pripominjajoč, da ne more o vsem še dati pojasnil, da mora molčati, ker bo itak tekem dveh ali treh dni postalo marsikaj popolnoma jasno in čisto in se situacija razbistri.

Razvila se je kratka debata. Večina poslancev je naglašala absolutno nujno potrebo, da se najde izhodišče iz krize in da se omogoči parlamentarno delo. Nekateri govorniki pa so bili tudi proti koaliciji z demokrati. V glavnem je klub razmotrival možnost rešitve krize. Tekom te debate je radikalni poslanec Mladenović sprožil vprašanje obnove koalicije z demokrati. G. Pašić ga je zavrnil, da o tem se ne more razpravljati, ker ta točka ni na dnevnem redu. Vprašanje rešitve krize ni več v rokah radikalne stranke, marveč v rokah krone, zaradi česar je dobro, da se debata prekine dotle, dokler krona ne bo zaprosila za mišljenje radikalne stranke ali njej poverila sestavo vlade. Osebnost njegovo mišljenje je, da se koalicija z demokrati ni treba batl. V parlamentarnem in državnem interesu pa je, da se kriza čimprej reši, ker država

potrebuje budget. Pašić je končno izjavil: »Mi nečemo gaziti ustave. Kakor hitro bi jo gazili ali rušili, bi morali to tudi drugim priznati.«

Ko je Pašić končal, je bila seja radikalnega kluba zaključena.

DZEMJET PODPIRA RADIKALE.

— Beograd, 19. aprila. (Izv.) Tudi ostali parlamentarni klubi so se tekom večerajšnjega dneva posvetovali o parlamentarni krizi ter v bistvu razmotrivali svojo nadaljnjo taktiko. Skupina turških poslancev iz Južne Srbije, džemlet, je imela večeraj sešatek ter po kratki debati objavila s ozrom na razne nasprotujoče si vesti o njeni parlamentarni taktiki tale komunikacije: Skupina muslimanskih poslancev iz Južne Srbije je sklenla sodelovati z radikalno stranko, lo v vsakem oziru podprati ter pri tej priliki odločno demantira vse druge nasprotne vesti, ki so neresnične in izmišlene.

POLITIČNE AVDIJENCE.

— Beograd, 19. aprila. (Izv.) Krona je tekem večerajšnjega dneva nadaljevala razgovore in konsultacije z načelniki parlamentarnih skupin. Zanimivo in značilno pa je tudi dejstvo, da krona pozivlje na konsultacijo tudi ugledne, sedaj izven parlamenta stoječe politike. Najpreje je bil večeraj sprejet od kralja v avdijenci Aca Stanojević, bivši radikalni narodni poslanec in dober poznavalec političnih razmer. Avdijenca je bila dolgotrajna. Zvečer ob 19. je bil sprejet še demokratske stranke Ljuba Davidovića. Avdijenca je trajala od 19. do 20. Ljuba Davidović je objavil kralju konkretno stališče demokratske stranke za rešitev državne in parlamentarne krize. Za njim je bil okoli 21. sprejet v avdijenci predsednik zemljoradniškega parlamentarnega kluba Vojislav Lazić, že dopoldne pa je bil sprejet v avdijenci podpredsednik istega kluba Jovan Jovanović.

Telefonska in brzovačna poročila NEMSKI PARLAMENT.

Sistematično popuščenje Nemčije. — Stališče socialdemoratorov. — Izjava poslanca centra.

— Berlin, 18. aprila. (IK.) Državni zbor. V debati o govoru Rosenberga je Breitscheid izjavil, da se socialdemokrati z ministrom popolnoma strinjajo, kar se tiče nadaljevanja pasivnega odpora, naglašajoč pa besedo »pasivne«. Pozdravljajo tudi njegovo odločno negiranje militarizma. Mi se razlikujemo v tem, je dejal govornik, da zahtevamo kakor prebivalstvo Porurja pozitiven predlog od zavezniške strani. Herostratične skomine, razbiti fronto, so nam danes prav tako tuje kakor pred tremi leti in kdor nam očita to, laže danes kakor je lagal pred tremi leti. Mi nimamo nobenih skomin strmojaviti vlado, kajti mi smatramo, da predpogoj za delavsko vlado s komunistično pomočjo še niso dani. S sedanjim vladom nismo niti v sorodu niti v svaštvi, vendar pa želimo, da ostane pri svojem postu in dovode začel ruski konflikt do konca. V nasprotju z demokrati ne vidimo v govoru sunanje ministra nobene formalne ponudbe. Ako pa je klub temu tako mišljeno, bi bilo dobro, če bi to izrazil v oficijelni noti. Proglasen reparacijski načrt Barthou-Delacroix, ki zahteva od Nemčije poleg antileškega deleža 35 do 36 milijard zlatih mark, je za nas sicer nesporejmitelj, vendar pa predstavljamo točno začrtan načrt in na nem naj bi zidala naša vlada. Govornik smatra reparacije brez državne hipoteke na posest za nemogoče in sklepa z izjavo, da so socialdemokrati prav

tako kakor vse druge stranke odločno proti vsaki misli, da se odstopi pest ruske ali vestfalske zemlje Franciji ali da pride ta zemlja pod mednarodni protektorat. Odklanjamo vsako sumničenje glede nemškega elementa, zahtevamo pa mednarodno sporazum, zlasti nemško-francoski (živahno odobravane socialdemoratorov). — Poslanec Lauscher (center) opozarja na poostrištev situacije, ki je nastala radi izгона državne komisarja kneza Hatzfelda. Zahvaljuje se papežu in švedski deželni cerkvi za prisrčno sočutje v usodi prebivalstva Porurja. Kar se tiče nevtiralizacije Porurja, je samo prebivalstvo odločno proti, kar priznava končno tudi Francija, ki se je o tem prepričala po svojih zastopnikih Dortenu in Smeetsu. Na tem temelju iščemo sporazum. Če bo to vprašanje rešeno potom plebscitu, tedaj se nam za led ni treba batl. Z nemško ponudbo, ki bi dosegla vsoto angleškega predloga bi se govornik strinjal, če bi iz tega ne sledil povod za nove ultimatumne in sankcije. Naša vlada mora v okviru možnosti postaviti konkretne predloge, vprašanje pa je, če je mogoče sedaj določiti gotovo vsoto. Na vsak način želimo sporazum. Preko edinstva naroda hočemo proti do edinstva narodov, do društva narodov, ki ne nosi samo tega imena, marveč ga tudi zasluži (živahno odobravane centra).

Reparacijski problem pred rešitvijo.

— Rim, 17. aprila. (K. B.) Pariški poročevalec »Tribune« prejoša evropski položaj po govoru Poincarrea in Rosenberga tako-le: Dočim pričakujejo zavezniški konkretne predloge iz Berlina, se Franciji in Belgiji nič ne mudi in samo opazujejo, so se ne glede na to že začela pogajanja. Da je temu tako, dokazuje govor Rosenberga, ki je podal temeljne smernice glede zneska in načina izplačila reparacij.

NEMCIJA PLAČALA BELGIJI 50 MILIJONOV.

— Paris, 18. aprila. (Izv.) Iz Bruselja poročajo, da je Nemčija večeraj plačala 50 milijonov mark v zlatu v poravnavo svoje reparacijske obveznosti z dne 13. oktobra 1922.

VLADNA KRIZA V ITALIJI.

— Rim, 18. aprila. (Izv.) Mussolini je prečital popolarom, ki so člani vlade, izjavo, v kateri sre prejoša turinski kongres in izreka zahvala popolarom za dosedanje sodelovanje v vladi. Popolari so izjavili, da vsi odgovorni elementi v stranki razumejo potrebo sodelovanja s fašistovsko vlado v svrhu moralne in materialne obnove dežele. Popolari so izjavili, da polagajo svoje portifelle v roke predsednika in povedali, da se bo bavil s to zadevo končno sestanek popolarke parlamentarne skupine v četrti 19. t. m. Mussolini naznani svojo končno odločitev po današnjem sklepu popolarke stranke. Najbrž se popolari poslove od Mussolinije vlade. Za ta slučaj hoče predsednik Mussolini kratkoma odpraviti ona mesta, katera so zavzemali popolari, tako da se ne razvije nikaka ministrska kriza. »Agencija Voltze« pa poroča celo, da so popolari

pripravljeni odreči se svoji zahtevi glede proporcionalnega volilnega sistema, samo da bi ostali še v vladi?!

PRIPRAVLJEN ATENTAT NA MUSSOLINIJA.

— Milan, 18. aprila. (Izv.) Tu je bilo aretiranih sedem oseb, ki so pripravljale in organizirale protifašistovsko gibanje. Pripravljen je bil atentat na Mussolinija. Politične oblasti vodijo strogo preiskavo in nočejo objaviti imena aretiranih, dokler ni zaključena preiskava. Antifašistovska organizacija je imela že med prebivalstvom mnogo pristavev.

IZ PORURJA.

NEMCI SO ZAČELI Z ATENTATI.

— Koblenz, 18. aprila. (Havas.) Rači atentata na vlak belgijskega vojnega ministra Deveze je nemško osobje kolodvora v Ronheide izgnano. Nočni promet med Aachenom in mejo je prepovedan.

— Essen, 18. aprila. (Havas.) Na osebni vlak iz Düsseldorfa proti Parizu sta bila med Düsseldorfom in Dürenom izvršena dva atentata. Nemci so mislili, da se v tem vlaku vozi francoski minister javnih del Letecquer. Na tir sta bila položena pekliška stroja, od katerih je eden eksplodiral kakih 100 metrov pred vlakom in pokvaril samo progo. Drugi pa je eksplodiral med tenderom in lokomotivo, ki je skočila s tira. Ranjen ni bil nihče. Promet je bil kmalu vzpostavljen.

POMANJKANJE DELAVCEV IN NOV IZSELJENSKI ZAKON V AMERIKI.

— Washington, 18. aprila. (Havas.) Kakor poročajo, je prišel prezident Harding do spoznanja, da bo sedanji zakon o omejitvi priseljevanja v kratkem povzročil pomanjkanje ročnih delavcev. Tajnik oddelka za delo Davis je predložil prezidentu poročilo, ki dokazuje, da je to pomanjkanje že nastopilo. Pripravlja se nov zakon glede izselencev v Ameriko.

POLOŽAJ NA ROMUNSKEM.

— Bukarešta, 18. aprila. (Izv.) V opozicijskih krogih pričakujejo, da poda Bratjanova vlada demisijske.

— Beograd, 19. aprila. (Izv.) Iz Bukarešte prihajajo alarmantne vesti o koncentraciji rdeče sovetske armade ob besarabski meji. V Bukarešti so zelo vznemirjeni in pričakujejo, da bo v slučaju konflikta Romunska zaprosila pomoč Jugoslavije in Poljske.

Albanese preklical svoj puljski govor.

— Rim, 18. aprila. (Izv.) Istrski fašistovski poslanec Albanese je bil zaradi svojega govora pred župani v Pulji večeraj pri Mussoliniju, da se opraviči. Albanese je po razgovoru s predsednikom podal pismeno izjavo, s katero preključuje svoj puljski govor in prošl oproščanja pri fašistovski vladi. (Glej »Julijsko krajino«.)

BIVSI SULTAN PROTI NOVI TURČIJI.

— London, 18. aprila. (Reuter) Iz Kaira poročajo, da je bivši sultan postal vsem pripadnikom islama proklamator, v kateri izjavlja, da se je protivil udeležitvi Turčije v svetovni vojni in je nastopil proti ločitvi sultanata od kalifata, kakor tudi proti premetitvi prestolnice v Angoro. Sultan pravi dalje, da se je odrekel samo začasno v znamenju ščititi ugled in važnost kalifata. Končno ostro napada Kemal pašo, ki ga karakterizira kot človeka, ki je pokvaril turški narod. V proklamaciji se sultan obotavlja sprejeti odloke angorske vlade in izražava svojo nevoljo glede zveze med kemalisti in boljševiki.

NOVI BEGUNCI IZ TRAKIJE.

— Sofija, 17. aprila. (BTA) Bolgarske obmeine oblasti poročajo, da so prispele nove skupine beguncev iz zapadne Trakije, ki beže pred grškim preganjanjem in brez vsakega imetja zapuščajo domovino. Po poročilih iz uradnih virov so vse prebivalce bolgarskih vasi v bližini Dedeağaca odpeljali na grške otoke. Kot celodnevno hrano dobivalo moški ženske in otroci po 150 gr kruha.

Turčija ne dá zlata.

— Carigrad, 18. aprila. (Havas.) Izmet paša je v svojem govoru 15. t. m. v Smirni izjavil, da se Turčija lahko samo obveže izplačati obresti v papirnatem denarju, ker bi izplačilo v zlatu pri sedanjemem kurzu požrlo nad eno tretjino skupnih dohodkov Turčije.

Stavka francoskih delavcev.

— Lille, 18. aprila. (Havas.) Delavstvo tekstilne industrije je napovedalo splošno stavko.

NEMIRI NA KITAJSKEM.

— London, 18. aprila. (Reuter) Iz Kantonu poročajo: Čete iz Kwang-Sit pod poveljstvom Sen-Hung-Ging, ki za je pekinska vlada imenovala za namestnika vojaškega guvernerja v Kantonu, so večeraj napadle Kanton. Dosedaj so čete Juzzana, ki podpirajo Sunjacena, odbile vse napade. Boj se nadaljuje.

KRIZARSKA VOJNA PROTI RUSIJI.

— London, 18. aprila. (Izv.) Po Reuterjevem poročilu iz New Yorka je belgijski kardinal Merey pridobil v dnevniku »Columbia« pismo, v katerem poziva Društvo narodov, da napove sovetski Rusiji krizarško vojno, da tako odstrani barbarstvo iz vzpostavit civilizacijo.

NOVI USPEHI AVIJATICE.

— Etampes, 17. aprila. (Havas) Zrakoplov brez moštva, ki ga je upravljal aparat za brezčični brzovoj, je odletel z nekega hriba, krožil nekaj časa v zraku in se nato nepoškodovan spustil na tla.

ROPARSKI NAPAD NA MILJARDERKO.

— Beograd, 19. aprila. (Izv.) Sinoči okoli 20.30 so našli na železniški progi Zemun—Beograd zvezano neko mlado žensko, težko ranjeno. Bila je v popolni nezavesti, prepeljal jo je takoj v zemunsko bolnico. Ko je prišla nekoliko k zavesti, je začela grško govoriti. Poslali jo v Beograd takoj po grškega tolmača. V pretiranih stavkih je nesrečnica povedala, da se zove Elizabeta Katas, da je soproga grškega milijardera Katsa, da je Linerine in da je bila na poti z Dunaja v Atene. Stara je 27 let. Kmalu nato je zopet padla v nezavest in niso do danes zjutraj mogli od nje izvedeti za podrobnosti njene nesreče. Smatralo, da je skušal kdo v vlak nad njo izvršiti nasilje ali pa je hotel ropati in umoriti na ta način, da jo je vrzel iz budimpeštanskega brzovlaka, ima težke poškodbe.

NAPAD NA TOVORNI VLAK PRI NABREŽINU.

— Trst, 17. aprila. (Izv.) Po noči med nedeljo in ponedeljkom so se izvršili blizu Nabrežine napad na tovorni vlak št. 633, namenjen v Postojno. Vlak sta spremljala dva orožnika. Bilu Nabrežine, ko je vlak po strmini počasi vozil, je skočilo nanj 6 obojenožnih roparjev. V vagonih je bilo razno dragoceno blago. En orožnik jih je takoj opazil in začel streljati. Ropari so odgovarjali s strelji. Prihiteli so na pomoč orožniki s nabrežinske postaje. En vagon je bil že odprt. Vzeti niso mogli ničesar. Napadalcji so zbežali in ni nobenega sledu za njimi. V enem vagonu je bila velika količina olja za Beograd. Napadalec je izvršil okoli 2.30 po noči. Napadalec je bil okoli 10.

VREMENSKO POROČILO.

— Dunaj, 18. aprila. (Uradno vremensko poročilo) Vreme postaja polagoma lepše. Dež je povsod prenehal. Na Stajerskem in Korškem se je že zjutraj ponekod zjasnilo. Tudi na Tirolskem je bilo po dnevi deloma jasno. Temperatura je znašala v Inostuju opoldne 13°, na Dunaju pa samo 6°. Pričakovati je vedno jasneje, suho, nekoliko topleje vreme s lahimi vetrovi.

Politične vesti.

Scotus Viator pri Radiku. Glasom beogradske informacije je posetil znani angleški publicist in prijatelj našega naroda Scotus Viator o priliki svojega bivanja v Zagrebu tudi Stjepana Radića, od katerega je hotel izvedeti aventične podatke o sedanjem sporu med Zagrebom in Beogradom. V to svrhu je govoril trikrat z Radikom, ki mu je zapustil dovoljen vtis. Glede nedeljskega govora se je Scotus Viator izjavil, da lahko škodi započetim pregovorom med Zagrebom in Beogradom. Sicer pa je ninenja, da govora ni vzeti prehuo, ker je znano, da se Radić rad spozabi pri velikih ljudskih manifestacijah. Angleški publicist je povdarjal, da vidi v znanem predspozornem prav dobro podlago za nadaljne pregovore. Tak spozrazum bi tudi on sam odobral, to tem boli, ker je nujno potreben in se mu tudi Radić ne protivi. Vtis ima, da so za enkrat Radić in Hrvati še nezaupljivi. V prvi vrsti zaradi dosedanjih upravnih režimov na Hrvatskem. Radić uvideva potrebo edinstvene države ter ve, da bi naša država izgubila na ugledu v inostranstvu, ako bi se razmerje med Beogradom in Zagrebom ne poravnalo ali celo popolnoma razdro.

Veliko dete ali klovn. »Beogradska politika« posveča Stjepanu Radiću članek, v katerem izvaja med drugim: »Veliko dete ali klovn? Politični šarlatan ali patološki tip? Ničesar od tega, ker je vse skupaj. Igra se z ognjem kakor dete in zaman ga svarite, da se bo opekli. Imate občutek, da se bo igral z ognjem, dokler se ne opeče. Obhaja vas skušnjava, da ga pustite, naj se opeče, dasi se zavedate, da je treba to preprečiti, kakor pri vsakem otroku. Kar koli govori, govori kakor klovn in prav zaman ga opozarjate, da je stvar resna, ker se nahajamo v državi, ne v cirkusu... On govori, govori v brezkončnost, in vi imate čut, da bo ta svoj govor nadaljeval v brezkončnost, če tudi ga skušate prekiniti in ga opozoriti na nelogičnost, ki se ne daje vezati, na protivnost, ki se ne daje izravnavati. Objame vas čustvo, da je treba oditi iz te blaznice v realno življenje, pustiti te norce, da se še dalje klanjajo svojemu noremu Bogu ter se vrniti med ljudi zdrave pameti, dasi se zavedate, da bi ga bilo treba zapreti, ker je ta blaznica v hiši, a norca maha z ogorkom in vam grozi zapaliti hišo. A kaj sedaj? Ako bi ne bila tragedija tega človeka obenem tudi tragedija naroda in vse države, bi bila stvar pač lahka. Nasproti otroku se je treba vesti kot rodna mati, s klovnom ni treba govoriti, na šarlatana je treba poklicati policijo, a norca je treba izročiti zdravnikom. Toda za tem otrokom, za tem klovnom, za šarlatanom, za tem patološkim tipom stoji danes ves hrvatski narod. Odvoji hrvatski narod od tega fatalnega človeka, v tem je spas naš in njihov, naroda in države.«

Madžarski politik v Beogradu. Beograd, 19. aprila. (Izv.) Včeraj je prišel v Beograd madžarski politik dr. Jassy, ki namerava ostati več dni v naši prestolici, da stopi v stike z našimi uglednimi politiki in da se informira o našem zunanjepolitičnem stališču nampram Madžarski.

Posledice Radićeve protidržavne agitacije. Dne 16. t. m. predpoldne je dospela žandarmerijska patrola iz Donje Stubice v selo Šagudovac, da izsledi nekoga vojnega begunca. Ko so za to izvedeli seljaki, se jih je okoli 50 zagnalo v žandarje, nakar so se poslednji umaknili, da se izognejo spopadu. Seljaki pa so kljub temu pritiskali, dokler niso bili žandarji prisiljeni v nujni samoohranitvi rabiti orožja. Pri ti priliki so ubili tri seljake, desetorica pa je bila ranjena. Seljaki so še dalje napadali žandarje, ki so se nato povrnili v svojo postajo Donja Stubica. Med tem so iz Zagreba poslali v Donjo Stubico žandarmerijska počenja, ki so tamkaj upostavili popoln mir in red. — Taki so plodovi Radićeve brezvestne agitacije proti državi in dinastiji! Še na nedeljskem zborovanju se je Radić spozabil tako daleč, da je dejal: »Nikdar več ne bo kraljevske vlade v Zagrebu... in niti sanjati se ne more o tem, da v bodoče dajemo tej kraljeviski vladi vojske in vojsko kralju, ki ga nismo izbrali.« — Ni čuda, če se dogajajo taki spopadi, ki pomenijo vedno nesrečo za zapeljani in nevedni seljaški narod.

Odločen nastop češkoslovaške vlade v Budimpešti. Ker je madžarska obmejna straža izvršila napad na čs. finančnega stražnika, je ministristvo za znanje zadeve napravilo tako odločen korak pri madžarski vladi, da se tako madžarsko tolarstvo ne bode več dogodilo. — Vse ima svoje meje. Tudi slovaška potrepljivost in miroljubje se naposled izčrpa. Pod nosom si Slovani ne dajo bratati nikomur, najmanj pa še Madžarom.

Nemška mesta v češkoslovaški republikli morajo označevati ulice v državnem jeziku. Uprava nemških mest je hotela iti preko predpisov glede označevanja ulic v češkoslovaškem jeziku. Nemci so hoteli označiti ulice s številkami. Ali s svojo nakano niso uspeli. Vlada je njih pritožbo odklonila, ter morajo biti odslej v vseh nemških mestih v

češkoslovaški republikli ulice, ceste in trgi označeni v češkoslovaškem jeziku. — Ameriške represalije proti Rusiji. Washingtonska vlada je preklcala dovoljenje, dano Rusinji Kaleninovi za potovanje po Zedinjenih državah, na katerem je hotela predavati v korist lačnemu ruskemu ljudstvu. Preklče se motivira s splošnim ogorčenjem, katero je zavladalo v Ameriki zaradi sovietskega nastopanja s katoliškimi prelati.

Papežev dar za nemške jetične otroke. Iz Berlina poročajo, da je dal papež 200.000 lir nemškemu delovnemu ministristvu na razpolago za jetične otroke, ki se zdravijo v Davosu.

Razgled po slovanskem svetu.

Abstinenčno gibanje v Bolgariji. 9. aprila je sklical »Neutrlni red plemenitih vitezov« (Independent Order of the Good Templars neutral) v Bolgariji konferenco, ki so se je udeležile mnoge domače in inozemske abstinenčne organizacije. Dvorana, kjer se je vršila konferenca, je bila nabito polna abstinentov. Globok vtis je napravil na prisotne govor avstrijskega zastopnika prof. Longo, svivolasega, energičnega starca, ki je mednarodni kancelar reda. V krasnem govoru je naslikal pomen reda v borbi proti alkoholu kot svetovnemu zlu. V imenu abstinenčnih organizacij Jugoslavije, združenih v »Savez treznosti« je pozdravil navzoče prof. beogradske medicinske fakultete A. Kostić, ki je izjavil, da se čuti v Bolgariji kakor brat in z velikim veseljem ugotovil kulturno zblizanje med obema državama. Vojna je bila delo netreznosti državnikov in naroda in mi se bomo energično borili proti tej netreznosti. Protialkoholno gibanje je gibanje za prepoved človeštva, za novo, zdravo kulturo. V imenu »Zveze jugoslovenske abstinenčne mladine«, ki obstoji iz 150 društev, je pozdravil zbrane delegate V. Pavlovič, ki je poročal o abstinenčnem gibanju v naši državi. Predsedstvo konference je prejelo brzojavne pozdrave od madžarskih, švicarskih, jugoslovenskih in domačih abstinenčnih organizacij. Na vse pozdrave je odgovoril izredni zastopnik reda v Bolgariji dr. Neičev, ki je naglašal mednarodni značaj abstinenčnega gibanja, ki vodi k bratskemu čustvu med narodi in preroinju človeštva. Bratstvo vseh narodov in nova, preroinjena kultura bo dosežena z zmago nad edinim zaostalim od bogov — Bahunom in edinim trdovrtnim carjem, ki sedi krepko na prestolu — Alkoholom.

Popoldne so člani konference priredili po Soliji impozantno manifestacijo, ki se je je udeležilo ne glede na slabo vreme nad 1200 oseb. Manifestanti so nosili zastave z napisi, med katerimi so vzbujale posebno pozornost besede na zastavi učencev pripravljalne šole: »Trepeči, car Alkohol, mi rastemo in te ugonobimo. NIŠ manj znanih so bili tudi drugi napisi, kakor »Alkohol je strup za možgane«, »Alkohol v svetilke in stroje, ne pa v možgane in želo-dece itd. Z balkona je pozdravil manifestante dr. Neičev, ki je obrazložil množici glavne zahteve abstinenčnega gibanja: protialkoholna vzgoja v vseh šolah, kajti mladina, zavedno in nezastupljeno pokolenje bo rešilo alkoholni problem; pravico prebivalstva obeh spolov zapirati krcme; zaščita mladine pred bičem alkohola; da se država odreče od dobička, ki ga ima od zastupljanja naroda; podpiranje protialkoholnega gibanja itd.

Letošnja sezona v češkoslovaških kopalnicah. Po sporočilih iz Češkoslovaške so cene v vseh kopalnicah v primeru z lanskimi znatno padle. To znižanje je v zvezi s splošnim padanjem cen v Češkoslovaški, katero se sedaj pojavlja vsled narastka češke krome in izboljšanja notranjih ekonomskih razmer. Poleg tega so direktice raznih kopalnic iz lastne iniciative in vsled jako slabega poseta tujcev lanskega leta znižale cene kopei, hotelov in hrane na minimum. Tako na primer dobro poseteni v letošnji sezoni v Karlovih Varih (Karlsbad) stanovanje v prvorazrednem hotelu ali postojni za 15 Kč dnevno, hrana in celo oskrbo za 40 Kč dnevno. Cene v Marijanskih Laznih so v tej sezoni sledeče: Cene sob v maju in septembru: soba z eno posteljo 10 Kč, z dvema posteljama od 20 Kč naprej. Od meseca julija do avgusta: soba z eno posteljo od 15 Kč z dvema posteljama od 30 Kč naprej. Hrana: prvorazredna penzija v centralni kopeli dnevno 36 Kč, menu v prvorazrednih restavracijah od 12 do 15 Kč. Cene kopeli varila med 17—28 Kč. Tako isto je vlada Češkoslovaške republikle, da bi olajšala posetnikom potovanje, znižala pristojbine za vidiranje potnih listov za 50 odstotkov. Z ozirom na opisane razmere se lahko pričakuje, da bodo zamogel poset češkoslovaških kopalnic v tej sezoni zopet doseči svojo bivšo intenzivnost.

Zlet bolgarskih Junakov se bo vršil to leto od 25. do 29. maja v Sofiji. Vse priprave so v polnem teku. Kakor javlja njihovo savezno glasilo »Zdravje« in silae je bolgarski junakiški Savez, zbral, da se ga sprejme v Češkoslovaški-jugoslovenski Sokolski Savez, ki je danes reprezentant Vseslovaškega Sokolskega Saveza, ker je predvojni Savez likvidiral. Značilno je, da blokaški »Obzora«, prinajša poročila o bolgarskih Junakih in tendenciozno piše, da bo na ta zlet pozvan tudi separatistični »Hrvatski Sokolski Savez«. Stvar pa ni tako. V Slovanski Sokolski Savez — naj si to dobro zapomnijo gospodje separatisti — se ne gre skozi separatistično ideologijo in tudi ne skozi bolgarsko Junakstvo. — Predvsem naj vstopi Hrvatski Sokolski Savez v Jugoslovenskega, a bolgarski Junaki naj sprejmejo idejo Sokolstva, kot jo je zastopal nesmrtni dr. Miroslav Tyrš, tedaj šele morejo bolgarski Junaki govoriti zletu in ustanovitvi »Slovanskega Sokolskega Saveza.«

Kultura. REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

OPERA. Četrtek, 19. aprila: Sevlijski brivci Red A. Petek, 20. aprila: Jenufa Red E. Sobota, 21. aprila: Rigoletto Red B. Nedelja, 22. aprila: Janko in Metka Izv.

DRAMA. Četrtek, 19. aprila ob treh popoldne: Za pravdo in srce. Dijaška predstava po znanih cenah. Izven. Petek, 20. aprila: Hasanaginica. Gostovanje g. Mihajla Markoviča iz Zagreba. Red D. Sobota, 21. aprila: Hasanaginica. Gostovanje g. Mihajla Markoviča iz Zagreba. Nedelja, 22. aprila: ob treh popoldne: Kraljestvo dobrote in ljubezni. Mladinska predstava. Prireditelj gojencev »Mladinskega doma«. Izven. Zvečer ob osmih: Revizor. Gostovanje g. Mihajla Markoviča iz Zagreba. Izven. Ponedeljek, 23. aprila: Hasanaginica. Gostovanje g. Mihajla Markoviča iz Zagreba. Red B.

ŠENTJAKOBSKI ODER V LJUBLJANI.

V petek, 20. aprila: Razvalina življenja. V soboto, 21. aprila: Razvalina življenja. V torek, 24. aprila: Razvalina življenja.

Čehova »črešnjev vrte je morda eno najkrasnejših del novejšje dramatike sploh. Ljubljanska drama je žela pri sinočnji premijeri uspeh, ki ga označamo z besedo spoštovanje. Ne posebno navdušeno in malo rezervirano. Vzroki, katerih se je občinstvo vešč ali manj tudi zavedalo, so različni. Vsakdo je z iskrenim občudovanjem bil svojias sprejel vest o nenadnem težkem obolovanju g. režiserja Putjate tik pred več določeno premijero. Igo so morali za več tednov preložiti. Medtem se brez režije serija in brez g. Nablocke, ki je poztvovalo no stregla obolenemu soprodu, niso mogle vršiti nadaljne skušnje. Že vza naskoke pripravljeni ansambli je izgubil ono strunost, ki je mogla le, če sedi pripravi predstava neposredno. Sinočnja predstava je mestoma kazala značaj glavne skušnje, t. j. one pred generalno skušnjo. Zato je pravico, da se o igranju piše šele po nadaljnjih predstavah. Poznati je bilo vsemu Putjatovo režisersko silo in inteligenco; on sam je bil krasen Gojlec v slogu Stanislavskega — kakor so bile vse maske in sploh vsa režija usmerjene po slogu, ki ga je igril dal Stanislavski. Nablocka v vlogi graščakineje Ranejske je bila istotako krasna, kadar ji je bila dana prilika za srčne tone, kakor zlasti v 3. in 4. aktu. Zal ji dela slovaška vokalizacija velike neprimlikke »suoba« namesto »soaba« in v prvem aktu posebno neugodno učinkovalo in ji je naš jezik tudi notranje še toliko tuj, da je morala svojo težko in dolgo vlogo takorekto mehanično memorirati. Odpuštljiva posledica tega nad vse težkega ji položaja je bila, da se ji je dvakrat pripetila trenutna neprimlika spomina, a je mali zastoj k sreči ravno še o pravem času premagala. Občinstvo je vse to sprejelo s pravičnim razumevanjem, uvidevanjem, da ima pred sabo izbornu predstavljalko Ranejske, ki se ima pa žalibog še trdo boriti s tujim jezikom. Kako bi se umetnica razgrnila, da bi je ta fatalna okolščina ne ovirala kakor težka veriga! Mnogo si je Putjata zaupal tudi, ko se je lotil te delikate in psihološko jako težavne naloge z osebjem, ki takih zadač deloma nač še nikdar ni reševalo in je deloma toliko začetniško, deloma pa tudi morda premalo talentirano, da bi brez najobsežnejšega, najdaljšega poizkušanja in polne režiserskeje sugestije za vsako važnejšo besedo moglo povzpeti se do potrebne višine. Po vsem verne moči je Putjata našel le v Šarčevići, Rogozcu, Lipahu in morda Veri Danilovi. Pri vseh drugih je moral računati s tem, da jim bo treba vsako duševno nifanso šole podobno razložiti in sugerirati, če so po svoji naravni nadarjenosti celo za to sloh zadostno dovzetni in zadostno voljni. Nesreča za vzprijozitev je, da so »črešnjev vrte igrali v Ljubljani pred tremi leti Hudobestveniki. Še tako pravičnim gledalcem je sinoči stal pred očmi vedno ta vrhunski izgled. Kaj šole onim, ki niso dovolj disciplinirani, da bi bili pravični! Tako ne smemo meriti domačega gledišča. Dvota je bil za naše upravičene zahteve izvrsten tenor, čeprav je bil sodobnik Carusa. In Dunaj ni smešno, dolgočasno selo kljub temu, da je tako trdil gospod, ki je pravkar bil dve leti živel v Parizu. Za danes bodi še omenjeno, da je Putjata — Bog mu daj trdno zdravje! — dobil lep lovorov venec z narodnim trakom. Nablocka pa krasen sopak. M. Z.

Gostovanje g. Mihajla Markoviča. G. Mihajlo Markovič, član Narodnega gledališča v Zagrebu, ki je dosegel na našem dramskem odru nedavno popoln uspeh, gostuje spet pri nas 20., 21., 22. in 23. tm. V petek, 20. tm., v soboto 21. tm. in v ponedeljek 23. tm. nastopi v Ogrizovičevi drami »Hasanaginica« v vlogi »Hasanage«, v nedeljo, dne 22. tm. v Gogoljevem »Revizorju« kot mestni poztavlar. Pri tej predstavi igra Hlestakova na našem odru prvič g. Putjata.

Št. 27 Gledališkega lista prinajša poleg repertoarja opere in drame zanimiv razgovor našega urednika z g. M. Markovičem priložbeno »Razno« ter kot umetniško prilogo sliko g. Markoviča, člana zagrebškega gledališča. — Književna objava. U tisku nalazi se prvi stručni »Adresar knjižara, nakladnika, papirnica, prodajalca, tiskara (štampanja) in novinstva« in časopisa, koji se nalaze na teritoriji kraljevine SHS. Umožjavaju se stoga gore nabrojene siruke (radnje), da poradi korekture, te event. nomenkla i adresa v vlastitom interesu saopšti izdavaču točnu adresu (naslov firme) — godinu utemeljenja — struku kojom se bavi odmah na dolnju adresu. Uredništva listova i časopisa mole se za pripisanje ogleđnog broja, kao i da javu nakladu lista. Primaju se i oglasi — cijena na upit. Izdavač Jar. Merhaut, knjižar Zagreb, Maroveca ulica 23. Pokrajinski listovi se mole za preštampanje ove objave.

Glasbeni vestnik

Izlet poliskega akad. pevškega društva v Jugoslavijo. V drugi polovici tega meseca priredi pevsko društvo politehnike v Lvovu »L w o w s k i C h o r Technicki« turnejo po Jugoslaviji. Koncerti se bodo vršili v Beogradu, Zagrebu, Nišu, Sarajevu, Osijeku, Subotici, v Mariboru in dne 28. aprila tudi v Ljubljani, kar je vsekakor jako razveseljiv pojav. Poljska visokošolska mladina se seznani na ta način z našo domovino ter izpremeni teoretično kulturno zblizanje med Poljsko in Jugoslavijo v praktično, realno delo, ker seznanja našo javnost z delom poliske glasbene umetnosti, ki je pri nas — če izvzamemo Chopina — toliko kolikor nepoznana. Program ljubljanskega koncerta je sestavljen iz komadov, ki zastopajo poleg starejših zborov tudi dela nekaterih novejših komponistov, razen tega pa bomo bržkone slišali tudi proizvajanja operne solistke gospe Lowczynske. Pevsko društvo Iwovske politehnike uživa jako dober sloves, o katerem pričajo laskave kritike Iwovskih glasil o koncertu z dne 6. marca t. l., na katerem je društvo proizvajalo vrsto komadov, ki jih ponovijo v Ljubljani. Kritika soglasno hvalliti ritmično sigurnost in intonacijo, disciplino, enotnost solistov in zbora, čegar dirigent je dr. Stan. Schmidt. Prepričani smo, da naše občinstvo razume pomen kulturnega zblizanja med nami in Poljaki, da priredi gostom priskrben sprejem in posebi v obilnem številu koncert, ki se vrši pod okriljem Glasbene Matice. Natančnejša poročila o sporedu objavijo časopisi in plakati.

Savez hrvatskih pevskih društev je priredil tečaj za zohrske kompozicije, ki se bodo pele o priliki tekmovanja jugoslovenskih pevskih društev v Zagrebu v jeseni t. 1923. Razpis natečaja se je javil vsem jugoslovenskim skladateljem. Ti so v celnem vpsolali 36 sklad. Razsodišče so tvorili g. Berce, Jožefovič, Faller, Smodek in Široka. Ko so posamezni ocenili vpsolna dela, so se sestali k skupni seji, kjer so izbrali in nagradili nastopna dela: I. Možki zbori: »U rudniku«, besedilo Domaniča, skladba Lhotke, »Mojo srčno kri škropite«, besedilo Gregorčiča, skladba Emilia Hochreiterja. II. Ženski zbori: »Mala Vojna«, skladba Lhotke na narodni tekst, »Izbran struček«, kompozicija Dugana ml. na narodno pesem. III. Mešani zbori: »Pusta«, besedilo Bevka, skladba Josipa Klemenčiča, kaplana, »Oblačke«, kompozicija Lhotke. Vsaka skladba je nagradena z zneskom 1000 Din. Skladatelji nenagradenih del se pozivajo, da v teku enega meseca zahtevajo, s hrvatski povražilo vpsolanih del od Saveza hrvatskih pevskih društev v Zagrebu. Veseli nas, da so Slovenci odnesli tako častno zmago v tem natečaju, posebno, ker vidimo mlade moči, kojih kompozicije že morajo biti dobre, da so prestale preizkušnjo s sedanji najboljšimi srbskimi in srbskimi skladatelji.

Sokolstvo.

Ljubljanski Sokol je sprajel na svojem zadnjem občnem zboru nova pravila, po katerih ni več takozvanih podpornih članov, ampak so vsi člani enaki in se samo interno delijo v telovadeče in netelovadeče. Nova pravila obsegajo več važnih določb, ki omogočajo društvu začetni na podlagi posebnega poslovnika s čiščenjem vrst članstva. Sokolstvo mora postati moralna elita narodova, njegov ponos in vzor celemu svetu. Kdor noče uravnati svojega javnega in privatnega življenja po strogih sokolskih načelih, mora rad ali nerad zapustiti naše vrste. Pot do pravega spoznanja in pojmovanja sokolstva pa pelje skozi telovadnico. Le večletno redno in vztrajno delo v sokolski telovadnici lahko napravi iz navadnih ljudi prave Sokole. Zato je na podlagi pravil določilo društvo, da mora vsak član in članica, ki je po vojni vstopil v našo organizacijo, vsaj do izpolnitve 26. leta redno obiskovati telovadbo svojega oddelka. Samo v prav izjemnih primerih se more na predlog vadičelskega zbora neopsežanje opravičiti. V interesu zdravja vsakega posameznika je pa želeli, da telovadi vse članstvo do najpoznejših let, obvezna pa je telovadba za enkrat samo do izpolnitve 26. leta. Pozivljamo torej vse prizadete brate in sestre, naj nemudoma začnejo telovaditi in tudi vztrajajo v vrstah telovadečega članstva. Kdor pa nikakor ne more ali ne sme obiskovati telovadbe, naj se med telovadnimi urami zglaš z dokazi o izredni telovadni zapreki pri pooblaščenem zastopniku oziroma zastopnici vadičelskega zbora na galeriji telovadnice v Narodnem domu. O veljavnosti opravičive bo sklepal vadičelski zbor in odbor. Proti vsem še ne 26 let stariim članom in članicam, ki do 30. aprila 1923 ne začnejo redno telovaditi in se na zgoraj omenjeni način tudi zadostno ne opravičijo, bo društvo primorano postopati v smislu pravil in posebnega tozadevnega poslovnika ter jih bo črtalo iz svoje srede. Telovadne ure članov so v ponedeljek, sredo in petek od 19% do 20%, oziroma od 20% do 21%, članice pa v torek in soboto od 19% do 20%. Zdravo! Prednjaški zbor.

Sokol I. v Ljubljani. V soboto dne 21. t. m. ob 20. uri se vrši na Taboru v društvenih prostorih predavanje br. Cirila Petrovca: »Junakstvo v srbohrvatski narodni pesmi.« Bratje in sestre udeležite se v velikem številu. Prosvetni odesk Sokola I. Sokol v Mengšu priredi v nedeljo dne 22. aprila ob 18. popoldne pri bratu Gregorcju, v slučaju slabega vremena pa v prostorih brata Funika Akademijo članstva in maršala.

Turistika in sport.

Izletnikom v Vintgar! Izletnike in turiste opozarjamo, da je pot v Vintgar sicer prosta, da pa je okrajno glavarstvo v Radovljici most pri tovarni pohoštva Vintgar do nadaljnega za vsak promet z ozirom na javno varnost zaprlo, dokler se most temeljito ne popravi. Izletnikom se torej svetuje, da se vrnejo zopet skozi sotesko nazaj do Šuma ter se poslužijo za vrnitev na Bled pot preko Sv. Katarine in Zasi-pa ali pa se peljejo iz železniške postaje Dobrava z železnico na postajo Bled. Vlaki odhajajo iz postaje Dobrava v smeri proti Bledu ob 9.38 popoldne in 2.17 popoldne.

Ilirija: Celje 22. tm. V nedeljo ob pol 16. uri se vrši na Igrišču Ilirije pred drž. kolodvorom nogometna tekma med Ilirijo in SK. Celcem. SK. Celje, ki je ojačeno letos z nekaterimi novimi igralci, je od lanskega leta zelo »napredovalo«. Z Atletik SK. svojim lokalnim tekmečem, je igralo pred kratkim neodločeno 3:3. — Ob 14. uri igra predigro Juniorsko moštvo Ilirije proti mladinskemu moštvu »Krkovce«. Ob slabem vremenu predigra odpade.

Zenski fakultetni meeting v Monte Carlu. Ta meeting se je vršil začetkom aprila in je trajal tri dni. Proti pričakovanju so odnesle angleške tekmovalke skoro vse zmage. Pridobile so si 7 zmag, med tem ko so francoske odnesle tri, švicarske in češkoslovaške pa po 1. Radi primere z domačimi ljubljanskimi rezultati, ki so se dosegli v jeseni o priliki Sportnega tedna, pričubujemo posamezne izide: Tek na 60 m Callebout (Anglija) 7.9 sek. Skok v višino Lowman (Anglija) 1.47 min. Skok v daljavo Stone (Anglija) 4.85 min. Met bata Melžlikova (Češkoslov.) 17.05 min. Stafeta 4krat 87 m angleške tekmovalke v 48.2 sek.

Kartel proti Spari in Slaviji so ustanovili ostali praški prvorazredni klubi Viktoria Žizkov, Union Žizkov, Čechie Karlin, Café, Meteor VIII. in Meteor Vinohrady. Zahtevajo, da se odslej termini prvenstvenih tekem izrežbajo in določajo tudi na nedelje. Dostlej so se prvenstvene tekme vršile ob sobotah, med tem ko so nedelje bile pridržane mednarodnim tekmam Slavija in Sparte.

Ustanovitev jugoslovenskega Tenis Saveza. Na prvi glavni skupščini, ki se je pred tednom vršila v Zagrebu, je bil ustanovljen jugoslovenski Tenis Savez in za predsednika izbran g. Hinko Würth. Glavna skupščina je sprejela statute upravnega in tehniškega odbora, igralna pravila in pravila za tenis turnirle.

Julijska krajina.

Albanese pozvan pred Mussolinija. Fašistovska zveza za Istro je zborovala v nedeljo v Puli in, kakor je bilo pričakovati, je obrodila svojega poslanca Albanesa zaradi njegovega govora na shodu istrskih županov, kjer je pogumno povedal, da postopa rimska vlada z novimi provincami kakor s kolonijami. Albanese je bil navzoč in je zveznim delegatom razložil, kake razmere so ga napotile do onih izvajani pred istrskimi župani, nato pa je odgovoril v Jakin in od tam v Rim, ker ga je pozval pred se sam Mussolini, da se na štiri oči pomenita o onem govoru, ki je razburil fašistovske vodilne duhove. Istra je vsa gospodarsko razdejana, Pula je propadla, nezaposlenost velika, beda ogromna, lakota uničuje sela. V Puli je pri sedanjem malem številu prebivalstva nezaposlenih 5000, v Trstu je nezaposlenih danes nad 20.000. Albanese je propadanje Istre pretreslo srce in vzrastel je v niem pogum, da je spregovoril ostro besedo o kolonijalnem postopanju z novimi provincami s strani fašistovske vlade. Njegova beseda je gotovotehtna in Mussolini bo menda pač verjel fašistovskemu poslancu? Ali je morda pričakovati kakih zboljševalnih ukrepov za Istro? Teško bo kaj! Najbrž bo Albanese vržen iz fašistovske organizacije — Istra bo pa še nadalje propadala, ker so se v Rimu že docela privadili kolonijalnemu sistemu proti novim provincam. V Istri z napetostjo pričakujejo izida sestanka med Mussolinijem in Albanesom.

Goriška slovaška županska zveza. Je imela v soboto v Gorici svoj redni občni zbor. Predsedniško mesto zveze je prevzel g. kanalski župan Bavdaž. Tajištvo se razširi. Glede izmenjave denarja v pokrajini se je sprejela neka kompromisna resolucija. Kaže se nevarnost, da nekateri prenapeti duhovi zanesejo spore in strankarstvo v to tako potrebno organizacijo!

»Legaz Nazionale« v Gorici. Dne 9. tm. je imela goriška podružnica »Legaz« svoj občni zbor. Zadnji se je vršil 21. jun. 1914. Iz blagajniškega poročila sledi, da je imela podružnica dohodkov 159.545.77 lir in izdatkov 181.546.47. Na zborovanju je bil navzoč tudi tržaški župan dr. Pittaeco. Naglašala se je potreba, podprati »Legaz« enako, kakor poprej, češ, da ima še mnogo opravila v goriški deželi. Azil v Ločniku je odprt od oktobra, kmalu se otvori azil v Podgorci. Predsednik goriške podružnice je znanil odvetnik dr. Pinavžig. V odboru so tudi taki goriški Lahi, ki sicer radi govore o priteljstvu do Slovencev, ali to prijateljstvo jim narekujejo je njihovi kupčijski žepi, sicer pa so na šolskem polju Slovincem sovražni vsi, od prvega do zadnjega.

Zbirajte znamke za »Jugoslovensko Matico«!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. aprila 1923.

— O koncentraciji naprednih sil v Sloveniji razpravljaj v zadnjem času vse slovensko časopisje. Vsi listi soglašajo v tem, da je uspešna borba proti klerikalizmu mogoča samo, ako se vse napredne sile strnejo v enotno falango proti klerikalizmu. Kako se naj ta enotna fronta oživljuje, o tem pa vlada v napredni javnosti še splošna nejasnost. Eni priporočajo ustanovitev naprednega bloka, drugi pa lomijo kople za idejo, da bi se pri nas upostavilo tisto idealno stanje, ki je vladalo v naprednih vrstah do prevrata, to je, da se naj vsi napredni življenjski zopet strnejo v eno enotno napredno stranko. Bojimo se, da bodo ta teoretska razmotrivanja ostala brez vsakega sadu, ako se ne bo prešlo od časopisnih razpravljanj do osebnih porazgovorov med posameznimi naprednimi strujami. Zato bi predlagali, da bi vse naše napredne stranke čim najprej imenovali svoje delegate, ki bi se naj sestali v Ljubljani ali kje drugod na neobvezne razgovore, kako bi se dalo vse narodne in napredne struje organizirati za uspešno borbo proti klerikalizmu.

— Pot Nj. V. kraljice Marije v Dubrovnik. Kakor v zasmeh Radićevi protidržavni mahinaciji, je doživela kraljica Marija pri potovanju preko Hrvatske nepričakovano oduševljene ovacije. Iz Beograda je odpotovala v spremstvu svoje majke, romunske kraljice dne 16. t. m. ob devetih zvečer. Namesto da bi dvorni vlak vozil preko Zagreba, je na postaji Caprag izpremenil svojo smer in krenil preko Glina, Vojniča in Karlovca v Baker, kamor je dospel popoldne ob petih. Na vsem potu se je zbiral narod v velikih skupinah in prirejal kraljici oduševljene ovacije. Posebno svečano je bila kraljica sprejeta na postaji Glina, kjer se je dvorni vlak ustavil okoli desetih in kjer je kraljico akklamiralo 2000 oseb s predstavniški javni oblasti, šolsko mladino in mestnimi društvi. Kraljičin voz so doslovno zasuli s cvetjem. Ganjena od nepričakovane udanosti se je kraljica prikazala pri oknu in prisrčno odzdravljala zbranemu narodu. Te ovacije so učinkovale glasom izjave spremeljajočega generala Hadžića na kraljico neobičajno ugodno. Isti prizori so se ponavljali na vseh postajah do Bakra, ki je bil ves okinčan z državnimi zastavami. Ko se je kraljica pripeljala v mesto, so jo pozdravile topovske salve. Po svečanem sprejemu je kraljica odšla na parnih »Karadžordje« in tamkaj prenočila. Včeraj jutraj je nadaljevala pot v Dubrovnik.

— Kdo bo mestni arhivar? Iz krogov naših literatov smo prejeli take proteste: Na včerajšnje tozadnevno notico protestirajo slovenski pisatelji kar najodločneje, da bi se to mesto, ustanovljeno za slovenske literate, ki jim pri nas itak niso tla z rožami postana, oddala kakemu politiku ali strankinemu pristavcu in upajo, da bo g. župan pač imel toliko razumevanja do kulturnih delavcev in stare tradicije, da bo delal na to, da zasede to mesto leposlovec, ki bo vreden naslednik prejšnjih arhivarjev. Ne jemljite ubogemu slovenskemu literatu to, kar mu grel!

— V Pragi je v terek jutraj umrl na kapi g. prof. Jan Kotěra, rektor akademije umetnosti. Pokojnik, ki je bil tast atešaja pri tukajšnjem češkoslovaškem konzulatu g. dr. Zahorskega, je užival velik ugled v čeških znanstvenih in umetniških krogih. Bil je ustanovitelj moderne šole za arhitekturo. Z našim odličnim rojakom profesorjem Plečnikom, ki je, kakor znano, preje deloval v Pragi, so ga vezale vezi intimnega prijateljstva. Kakor vsi Čehi, je bil tudi Kotěra vnet Slovan in dober prijatelj Jugoslovenov. Blag mu spomin! (To notico smo morali danes ponoviti, ker jo je nam včeraj tiskarski škrat tako zveržil, da je bila docela nerazumljiva. Uredništvo.)

— APEL NA SLOVENSKO GO-STOLJUBNOST! Pevski zbor poljskih akademikov iz Lwowa priredi v soboto dne 28. aprila koncert z bogatim sporedom poljskih narodnih pesmi. Poljski potujejo po vsi Jugoslaviji in si hočejo ogledati tudi Ljubljano, da spoznajo na svojem posebnem potovanju ves naš narod поближе. Beograd jim pripravljajo priscrčen sprejem, kakor se spodobi slovenskim gostom-bratom. Ljubljanska akademska omladina apelira na našo zavedno javnost, da ne zaostane v nobenem oziru za Beogradom in da jim priredi kar najbolj priscrčen sprejem. Prosimo vse one, ki bi mogli sprejeti vsaj po enega ali dva poljska akademika za dva večera na stanovanje, eventualno tudi na hrano, da blagovolijo to javiti na naslov »Društva prijateljev poljskega naroda« (Slovska ulica št. 7). Najtančnejši program se objavi. Naša Glasbena Matica jim aranžira koncert, in upamo, da bo poziv omenjenih društev našel prijazen odziv v naši javnosti.

— Stojan Protić težko obolel. Po telefonskem poročilu iz Beograda je Stojan Protić težko obolel in po navetu zdravnikov sploh ne sme zapustiti postelje.

— Zbor železničarjev. Poročajo nam: Dne 18. t. m. se je vršil na Zidanemostu sestanek prometnikov južne železnice, na katerem so le ti zahtevali popboljšanja svojega gmotnega položaja. Sestanek je bil izredno dobro obiskan, zastopane so bile vse postaje območja obratnega ravnateljstva Ljubljana, le proga Barč-Pakrac ni bila zastopana, a pismeno je izjavila svojo solidarnost. Sklenjena je bila ostra resolucija, kateri se mora do 1. maja ugoditi. Sestanek se je vršil v znaku stroge solidarnosti in so uradniki pripravljani na vsak način izvojevati ugoditev svojim zahtevam. Slednjč se mora že vendar enkrat rešiti železničarsko vprašanje, da ne pridejo železnice v prometne kalamitete, kakršne so bile pred nekaj dnevi v Zagrebu i. k. Narodno gospodarstvo pač ne sme trpeti zaradi nepravilnega štedenja kake prevarčne uprave.

— Smrtina kosa. Umrla je včeraj 18. t. m. ga Amalija Mole v 67. letu starosti. Doma je bila iz Zažarja pri Vrhniki. Predčerašnjim, 17. t. m. je umrl njen sin Franc, kar je na mater vplivalo tako močno, da je že prej boima nasledni dan podlegla. Blag ji spomin! — Na Vrhniki je včeraj umrl po 21-letnem bolehanju v starosti 25 let g. Vinko Korenčan. Pogreb se vrši danes na pokopališču k Sv. Pavlu. Blag mu spomin!

— V Framu pri Mariboru je umrl danes učitelj g. Leopold Šerbinek. Pogreb bo v petek ob 11. uri dopoldne. R. i. p.

— Glas iz občinstva. Pismo nam: Sentjakobskemu okraju preti poudenel in sicer vsled hudournika, ki grmi dan za dnem ob večernih urah iz ozkega »kuloarja«, zvanega Reber, na Stari trg. Če že smatratej mestni očetje to »Reber« za napravo, služečo raznim potrebam, naj se postavi tja varuha, da pobira prispevke, kakor je to pri drugih sličnih lokalih v navadi. Do leta 1920. se je večkrat spomnil kakš službovalci stražnik in nagal take predrežnje; tudi metla se je večkrat prikazala. Danes pa tega ni več; po tedne in tedne ležijo razne smeti in druga nesnaga. Čez katero skačemo, če že hočemo priti v dolino. Apetramo na mestni magistrat in policijo. Da napravita red ali pa naj preskrbita v bližini stranišče kot je v Zvezdi, ker drugače sedanja nesnaga ovira stanovanje Reber in kuži v bližini zrak. — Reberčani.

— Poziv k glavnim odborom Češkoslovaških državljanzov v Sloveniji in Prekmurju: Dne 23. in 24. aprila 1923 se vršijo glavni redni nabori letnikov 1901, 1902, 1903 v prostorih konzulata Češkoslovaške republike v Ljubljani. Breg št. 81. in sicer: Dne 23. aprila 1923 za vse češkoslovaške državljane rojene v letih 1901, 1902, 1903, stanovalce izven Ljubljane in dne 24. aprila 1923 za vse naborom obvezne letnike, prebivajoče v Ljubljani oziroma v najbližji okolici. Zoper vsakega, ki ne izpolni svoje naborne dolžnosti se bo kazensko postopalo v smislu brambnega zakona. Vsak naborom obvezni se mora izkazati z rednim potnim čl. listom ali pa domovnico in potrdilom o istinosti, izstavljenim občinskim uradom njegovga stalnega bivališča. Naborom se imajo odzvati tudi vsi oni gori navedenih letnikov, ki poziv k naboru dosedaj niso sprejeli.

— Šifrirani naslovi. Kakor se nam poroča, so šifrirani naslovi po novem postopku pravilniku nedopustni. Pisma, dopisnice itd. s šifriranim naslovom se torej ne dostavljajo naslovnikom, ampak se kakor nevročljive poštno pošiljke pošljejo nazaj na sprejemni urad, kjer se vročijo pošiljatelju. Če je na pismu tudi njezov naslov, ali pa se ravna z njimi po službenih predpisih, ki veljajo za nevročljive poštno pošiljke. Toliko občinstvu v blagohotno obvestilo.

— Novi pet in desetinarski bankovci. Beogradski listi poročajo, da se finančno ministrstvo odredilo, da se vzamejo iz prometa bankovci po 5 in 10 dinarjev, ki se zamenjajo z novimi novčanicami. Povedano tu ni, ali gre za stare srbske bankovce po pet in deset dinarjev. Malo verjetno je, da bi vzeli iz prometa nove desetinarske novčance, ki še eno leto niso v prometu in so prav trpežne in lepe.

— Denar v tretji dalmatinski coni. Dosele so v tretji dalmatinski coni, ki so jo izpraznili Italijani, zamenjali 105 milijonov kron v dinarje. Pri tem pa niso všteli otoki — Poset dubrovnike rivičere. Od novega leta do 5. t. m. je posetilo Dubrovnik 5230 oseb. Lansko leto je bilo posetnikov 28172. Ker plača vsak tulec takso po 2,50 Din na dan, prinaša vsaka občina velik dohodek.

— Državni sanatorij za otroke v Topolščici. Sprejemni pogoji. 1.) V sanatorij se sprejemajo otroci od 7.—14. leta, ki bolehalo na lahki obliki tuberkuloze kosti, členkov, žlez, mreže in pljuč. 2.) Oskrbni stroški, ki se morajo plačevati 14 dni naprej znašajo dnevno 40 Din, plus rešitki stroški za zdravila in obvezila zvišani za 20%. 3.) Sobe odkazuje zdravnik z ozirom na stanje bolnika. Hrana je za vse enaka; potrebne spremembe odreja zdravnik v vsakem posameznem slučaju. Vsak otrok mora prinesiti s seboj dve garnituri belega perila, gorak sukničk, glavnik, krtačo za prah mlilo, krtačko za sobe, najmanj 6 župnih robcev, čevlje v dobrem stanju in vrečko za umazano perilo. Prošnje za sprejem z zdravniškim izprijčevalom je vlagati na vodstvo državnega sanatorija za otroke v Topolščici pri Sošanju, Slovenija. 5.) Ako se želi znižanje oskrbine, najse prošnja potrebnim uradnim potrdilom o premoženjskem stanju vloži pri Zdravstvenem odseku za Slovenijo v Ljubljani. 6.) Na podla-

zi prošnje obvešča vodstvo sanatorija stariše ali varuhe, če je otrok sprejet in kdaj ima nastopiti zdravljenje v sanatoriju. Ker je zavod oddaljen 4 km od želez. postaje Sošanja (proga drž. žel. Celine-Sp. Dravograd) je treba točno javiti vodstvu dan in uro prihoda, da se more dostaviti voz na postajo. 7.) Otroki izgubi pravico na dodeljeno mesto, ako ne pride v sanatorij na napovedani dan in če starši ali varuhi pravočasno ne javijo in opravijo zadržka. 8.) Definitiven sprejem je zavisen od mnenja šef-zdravnika, ki je pooblaščen otroke odkloniti odnosno dopustiti, ako ne odgovarja namenom sanatorija. 9.) Neupoklicam se ne sprejmejo v zavod. 10.) Drž. sanatorij za otroke v Topolščici je odprt od maja do oktobra vsakega leta. 11.) Vse nadaljne informacije daje vodstvo sanatorija.

— Gospodinske šole v Srbiji. Poljedelsko ministrstvo je sklenilo, da se po celi državi ustanove gospodinske šole. Prva takšna šola se je ustanovila 15. t. m. v Vlaški v kozmaškem okrožju. Gospodinsko šolo bo vodila Slovenka gospodinja Premru iz Ljubljane.

— Pozor pri elektrotehniških napravah. Ker se še vedno pojavljajo slučaj, da izvršujejo elektrotehnične naprave nekonzesijonirane in zato neuposobljene osebe, opozarja Gradbena direkcija v Ljubljani, kot nadzorna oblast pri gradnji električnih naprav podjetnike in tozadnevne interese v njih lastnem interesu, da pri oddaji v to stroko spadajočih del strogo pazijo na usposobljenost in upravičenost prevzemalca. Zgoraj navedena dela naj se oddajo le osebam, ki se izkažejo za ta dela upravičena s koncesijsko listino. Pripominjamo še, da ne sme upravičenec za izvrševanje koncesije za nisko napetost izvrševati dela na napravah za visoko napetost. To se objavlja radi tega, da se prepreči nesreče, povzročene po nestrokovnjaški in ognevarni izvedbi električnih naprav.

— Poziv! Mestni magistrat ljubljanski opozarja, da je vsako odklanjanje smeti, pepela, črepi in druge nesnage za obrežje Ljubljane, Gradašče in Malega grabna strogo prepovedano. Enako tudi metanje teh predmetov v vodo. Smeti in druge odpadke je oddajati le mestnemu smetariju, v kolikor se v trnovskem in krakovskem okraju ne vporablja za gnojenje vrtov in travnikov. Obrežje Ljubljane in njenih dotokov mora ostati snažno. Protivarnost bo mestni magistrat strogo kaznoval kot prestopok zoper § 93. cestnopolicijskega reda.

— Čeljske novice. Zadnja »Cillier Zeitung« razpravlja med dnevnimi vestmi o besedi »Windische«, o mnenju izvora itd. ter pride končno do zaključka, da ni vzroka in povoda, se čutiti razžaljenega po tej besedi. — K tem »Cillierčim« izvajanjem bi si dovolili pripomniti samo to, da imamo posebno mi Slovenci po naših spodnještajskih mestih in trgih vzroka dovolj se čutiti razžaljene, če bi se kdo predrznil, nas še danes imenovati s takimi in enakimi posvkami. Naj izhaja ta beseda odkoderkoli in naj pomenja kar koli, mi Slovenci vemo, da so nas v starih »dobrih« avstrijskih časih naši danes »lojalni« Nemci in nemškutarji ob vsaki priliki nazivali »windischerje« windische Hunde itd., ne zato, ker so to besedo smatrali za nas častnega in zgodovinskega izvora, temveč zato, ker so jo oni smatrali za najršo žaljivko s katero so nas v svojem časopisju, pa tudi osebno, dosledno žalili. Ta beseda je torej za nas žaljivka, pa naj »Cillierca« o njenem izvoru piše kar hoče, ter zasluži predrznež, ki bi si jo upal rabiti še danes, kakor se je to zgodilo pred kratkim v Mariboru, eksemplarično kazeno. — Tržne cene. (V Dm.) Govodina I. 21. II. 20, na trgu I. 18. II. 17, vampi in pljuča 7, jetra in ledvice 12; teletna I. 20. II. 19, svinina I. 30. II. 25,50, slanina I. 39. II. 37, mast 42, šunka 45, preka-jeno meso I. 45. II. 42; mleko 3,50—4, snorvo maslo 50, čajno 55—72, jaje 1,25—1,50 moka št. 00 7,70, št. 0 7,60, št. 2 7,20, kaša 6,95, ješprenj 5,45, namizno olje 30—32, čebula 4; cene na trgu so se zadnji čas zopet nekoliko dvignile. — Seja občinskega sveta. Sklenilo se je med drugim sledeče: Na meščanski dekliški šoli se nastavi nov šolski sluga. — Odborniki, ki bodo neupravičeno izostali od dveh zaporednih obč. sej, se bodo kaznovali z globo 100 Din. Ako pa bi kateri izostal še od ene nadaljne seje, se smatra, da se je odrekel svojemu mandatu. — Prečitalo se je poročilo tržnega nadzorstva. Nadzorniku Poniču se je poverila prekužna mleka na trgu. — Povšja se zavarovalnica pri mestni planini. Razpravljalo se je dalje o prodaji mestne planine. V tem oziru se bo izdajal natančen načrt. Plan se podira za en dinar pri industrijskih in obrtnih podjetjih, pri zasebnih ostanejo cene neizpremenjene. — Odpravi se nočna služba v mestni elektrarni. — Določili so se dopusti mestnemu delavstvu. — Takoj se razpiše popravlja kapucinskega mostu. — Dva nova mostiča se zgradijo preko Sušnice pri »glaziji«. — Naročila se dva rešilna čolna za slučaj kake poudovnj. — Za stavbeni urad se naročijo štirje katastrski načrti. — Pripozna se povišanje najemnine za mestno zimsko kopalnišče. V tem se določijo na novo sledeče cene: za parno kopelj s perilom 14 Din, brez perila 12 Din, za kadno kopelj I. razr. s perilom 11 Din, brez perila 9 Din, II. razred s perilom 9 Din, brez perila 7 Din. — Mestno gledališče. V terek dne 24. t. m. gostuje ljubljanska drama z Ogrizkovičev »Hasanaginica«. Igro, katera je dosegla v Ljubljani velik uspeh, režira g. Rogoz.

— K vionu pri notarju Demšarju. Svoječasno smo kratko poročali, da so neznanji vionilci vionili v pisarno notarja Demšarja v Mokrionogu. Sedaj nam javljajo, da so ta vionilci odneali 84.000 K gotovine, hranilno knjižico Mestne hranilnice ljubljanske pod imenom »Lea« v vrednosti 2000 D, nadalje 93 srebrnih avstrijskih goldinarjev, cekin za 20 K in zlat prstan.

— Od naših vrhih gospodinj iz ovisno, da se pri nas uporablja domači izdelek, kakor so »Pekatete«. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

SPOR MED ANGLIJO IN JUGOSLAVIJO.

— London, 18. aprila (Izv.) Po informacijah vsakega dopisnika je nastal med angliško in jugoslovensko vlado pravni spor v zadevi izplačila tekom vojne od Anglije zaplenjenega premoženja, ki je bilo last nekdanjih avstro-ogrskih podanikov, a so sedaj jugoslovenski državljani. Vlada kraljevine

SHS zagovarja pravno stališče, da je treba razveljaviti te sekvestre in zaplenjeno premoženje vrniti prvotnim pravnim lastnikom. Beograd stoji na stališču, da Anglija absolutno nima pravice likvidirati tega zaplenjenega premoženja.

ZUNANJA IN GOSPODARSKA POLITIKA SOVJETSKE RUSIJE.

VAŽNE IZJAVE ZINOVJEVA. — RUSIJA SE PRIBLIŽUJE ANGLIJI IN AMERIKI. — SISTEM DRŽAVNEGA KAPITALIZMA. — LETOSNJA ŽETEV.

— Moskva, 18. aprila. (Izv.) Na kongresu ruske komunistične stranke je podal Zinoviev obširen ekspozice o zunanji politiki centralnih sovjetskih odborov, oziroma ljudskih komisarjev. Govoril je o pomenu mednarodne politike, ki jo je Rusija vodila v Genovi in v Haagu. Rusija je bila prepričana, da jo hoče zapadna buržuazija podjarmiti in uničiti. V tem boju Rusija ni odnehala. Na teh kongresih pa Rusija ni zamudila vzpostaviti z nekaterimi državami gospodarsko-trgovinskih stikov. V 18 državah ima Rusija svoja zastopstva, z devetimi pa se sedaj za to pogaja.

pod tiranijo antantnega imperijalizma. Tudi večina francoskega naroda stoji na ruski strani. Nasprotno pa bi bilo zelo želeli izboljšanja odnošajev do Anglije in pričakovati je zblizanje z Ameriko.

Glede procesa proti katoliškemu škofu Cziplaku in prelatu Butkiewiczju je Zinoviev izjavil: Rusija odklanja vsak zunanji pritisk in bo vedno odločno nastopala proti vohunom v duhovniškem talarju.

Gospodarsko politiko Rusije je Zinoviev kratko karakteriziral: Uvajamo sistem državnega kapitalizma, ki ima nalogo, izvesti proces zlitja kmetijstva in proletarijata. Letos je bilo 70 odstotkov zemlje obdelane in posejane. Letošnja žetev bo znašala tri in pol milijarde pudov.

O zunanji politiki sovjetske Rusije je Zinoviev kratko omenil: Bistvo zunanje politike Rusije se giblje v koordinaciji s probujajočim se Orijentom ter v podpori držav in dežel, ki zdihujejo

REŠITEV JADRANSKEGA PROBLEMA.

Pogajanja se nadaljujejo v Rimu.

— Rim, 18. aprila. (Izv.) Jugoslovenska delegacija, določena za konference v svrhu popolne rešitve jadranskega problema, prispe v Rim dne 21. t. m. Istega dne nadaljuje svoja pogajanja paritetna komisija za sistemizacijo reške države.

IZROČITEV RADIČA SODIŠČU

Zahteva po izročitvi Radića sodišču.

— Beograd, 19. aprila. (Izv.) V parlamentarnih krogih je bila včeraj popoldne razširjena vest, ki jo danes jutranji listi reproducirajo, da je minister pravde predložil začasnemu predsedstvu narodne skupščine predlog zagrebškega državnega pravdnika, da se Stjepan Radić izroči sodišču, ker je proti njemu uvedena kazenska preiskava na podlagi §§ 92, 103, 104 kaz. zak.

TRGOVINSKA POGODBA MED ITALIJO IN AVSTRIJO.

— Rim, 18. aprila. (Izv.) Po poročilu »Tribune« se jutri ali v petek zaključijo trgovinska pogajanja med Avstrijo in Italijo in se koncem tedna podpisje zavedna trgovinska pogodba.

Držni vionilci in tatvine na Dolenjskem.

Zadnje tedne se je pojavila na Dolenjskem okoli Brežic in Mokrionoga drzna vionilska družba, obstoječa iz osmih oseb, ki je izvedla že mnogoštevilne vionile in tatvine pri raznih posestnikih in trgovcih. Pokradla je že za okoli pol milijona kron raznih predmetov. Najzrednejši vionilci je izvedla v pisarno notarja Jurja Demšarja v Mokrionogu, od koder je ta družba odnesla blagajno z vsemi notarskimi akti, vrednostmi in denarjem. Postopanje te družbe pri izvršitvi vionilov je značilno, da vionilci pri svojem poslu vedno nastopajo bosonogi.

— Razne nezgode. Dragotin Gregorič, polir pri stavbnih družbi, je padel z odra nove hiše na Dunajski cesti ter se močno poškodoval po glavi. — Dijač Šramel Bogomil si je med telovadbo pri padcu z droga zlomil desno nogo. — Otruba Stanko si je, ko se je z drugimi otroci igral na Mirju, zlomil desno nogo. — Ivan Stacin, mojster v predilnici v Trzinu, je tako nesrečno padel, da si je občutno poškodoval levo nogo. — Mirko Kariš, sin železničarja v Spodnji Siski, je vračajoč se iz šole domov, pahnul součenko Rožo Golob v neko ozrazo iz bo-deče žice. Golobova je bila pri tem težko poškodovana na levi roki. — Vse poškodovance so pripeljali v bolnico.

— Pobegli kaznjene. Kaznjene Alojzij Škodlar, obsojen na večletno ječo, je bil pred par dnevi pripeljan iz zapore ljubljanskega sodišča v tukajšnjo bolnico. Dne 16. t. m. jutraj pa je Škodlar ukradel nekemu sobolniku vso obleko, se preoblekel na stranišču ter nato pobegnil skozi okno. Policija za zasleduje.

— Otvoritev telefona v Črenosovcih. Pri pošti Črenosovi je bila dne 9. marca t. l. otvorjena telefonska centrala z javno govornilnico za krajevni in medkrajevni telefonski promet. Ta centrala opravlja tudi brzoljavne posle.

— Rezultat preiskave povodom samomora gimnazijalke Djaković. Pred nekoliko mesecema smo poročali, da je v Skoplju izvršila samomor najlepša devojka celoga mesta Stana Bela Djaković, učenka sedmega razreda gimnazije v Skoplju in sicer je storila samomor, ker se je bala slabe semesterske kvalifikacije. Ministrstvo prosvete je radi tega uvedlo obsežno preiskavo proti učiteljem zavoda, ki je sedaj končana. Ugotovljeno je, da je učitelj Juraj Kratki dal Djakovićevi neupravičeno slab red in ko so mu javili, da je Bela skočila v vodo, je cinično izjavil: »Zal mi je samo, da je preje nisem vsaj enkrat poljubil.« Na podlagi rezultata preiskave je minister prosvete odredil odpust Jurja Kratkega iz državne službe. Dva nastavljenca zavoda sta dobila strož ukor.

SMRT ČEŠKEGA ARISTOKRATA.

— Dunaj, 19. aprila (Izv.) Po korespondenci »Wilhelm« javljajo današnji listi, da je sinoči v sanatoriju Löw umrl glavni druge linije češke aristokratske rodbine dr. Fridrik Lobkowitz. Njegovo truplo prepeljejo v Hoflice na Češko.

Borzna poročila.

— Zagreb, 19. aprila (Izv.) Zaključni tečaj ob 13.30. Devize: Pariz 6.575, 6.60, Curih 18.05, 18.125, London 462.—, 464.—, Berlin 34.—, 35.50, Dunaj 13.95, 14.075, Praga 297.50, 298.50, Mflan 291.50, 294.—, New York 98.—, 99.—, Budimpešta 215.—, 217.50, Varšava 214.—, 21. 75, Amsterdam 88.75, 39.—

— Curih, 19. aprila (Izv.) Današnja predborza: Beograd 5.575, Berlin 0.190, Amsterdam 216.—, Newyork 531.—, London 25.63, Pariz 26.60, Mflan 27.25, Praga 16.475, Budimpešta 0.12, Varšava 0.13, Dunaj 0.00775, Sofija 4.20.

— Trst, 18. aprila Zagreb 20.30, Curih 369.—, Newyork 20.25, London 94.80, Pariz 133.50, Praga 60.25, Berlin 0.08.

— Dunaj, 18. aprila. Devize: Beograd 719.—, 721.—, Praga 2122.—, 2128.—, Curih 12.875.—, 12.905.—, Valute: dinarji 710.—, 714.—.

Društvene vesti.

— Československá Obeca v Ljubljani počada každou sobotu u »Mraku«, Rimska cesta, večerni schůzky s programem. Tuto sobotu se přednáší o Komenském, následující o Strossmayerovi. Súčastněte se! Hosté vítáni.

— Akad. podružnica Ciri-Metodove družba. V soboto, dne 21. t. m. ob 16. uri se vrši v čitalnici i. n. a. d. Jadrana ustanovni občni zbor. Tovariši napredni akademiki rdeležite se polnoštevilno! Pripravljani odbor.

— Klub jugoslovenskih naprednih akademikov iz Italije. V petek dne 20. aprila se vrši v društvenem prostoru ob 20. uri II. debatni večer. Tema: »Kulturna diferencianca v Primorju« Udeležba obvezna. — Odbor.

— Vpokolencem južne železnice. Društvo vpokolencev juž. žel. naznanja, da naj vsak vpokolencev juž. železnice na deželni odda svojo stiko svojemu najbližjemu gospodu postalnačelniku, v Ljubljani pa v računski pisarni in to najkasneje do 5. maja t. l. v svrhu novih legitimacij. Predsedstvo.

— Dol. Logatec. V nedeljo, dne 22. tm, uprizori prostovoljno gasilno društvo iz Stare Vrhnike pri nas igro: »Veleturiste« in sicer v dvorani »Društvenega doma«, točno ob pol 20. zvečer. — Ker igra vzbuja salve smeha, ter je čist dobček te predstave namenjen v podporo gasilstvu, vabimo sl. občinstvo iz Logatca in okolice, da v obilnem številu poseje to predstavo.

Poizvedbe.

— Našla se je možka ura z obeskom. Dobi se nazaj v tržnem nadzorništvu, Vodnikov trg 5, od 11. do 12. ure.

— Pes. Zatekla se je ovčarska psica s svečlorjavimi lisami na nogah in glavi; ima ovratnik z znakom 1921 št. 772. Odda naj se proti dobri nagradi na Karlovški cesti 18. I. nadstr.

— Čevlje kupite od domačih tovarenz trvdke Peter Kozina & Ko. z znakom »Peko«, ker so isti priznana najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno v Ljubljani, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Darila.

Uprava našega lista je prejela za: »Dečji Dom«: 100 Din. »Jugoslovensko Matico«: 20 D, darovanih od Streleskega kluba, gostilna pri Mačku. Srčna hvala!

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMSEK. Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

Posjetioci Zagrebačkog Velesajma! Terminologija trgovačkih znanosti

Ne zaboravite si prigodom posjeta Zagreba nabaviti prvo i jedino domaće djelo bez kojega nije ni jedna domaća radnja, to je

od dra. Deželića. Dobliva se na samom Zagrebačkom Zboru, a naručuje izravno kod PRIVREDNE KNJIŽARE, Zagreb, Peščenica VI. broj 9.

Gospodarstvo.

AMERISKO POROČILO O ZBOJŠANJU GOSPODARSKEGA POLOŽAJA V JUGOSLAVIJI

Newyork (Jugoslovenski oddelek P. L. I. S.) Glasilo trgovinskega departamenta Commerce Reports priobčuje na podlagi poročil ameriškega konzula Pattona v Beogradu, trgovinskega atašeya v Bukarešti in iz drugih virov nastopni članek o gospodarskih razmerah v Jugoslaviji.

Da je novi finančni minister zavzel bolj širokogledno stališče nasproti problemom, se da soditi iz njegove izjave, da namerava napraviti konec nadaljnji inflaciji valute (povečanju papirnatih novčanic v cirkulaciji), povzročiti kolikor možno deflacijo (skrajšati število novčanic v cirkulaciji) in nikakor ne povečati javnega dolga. Bržkone je liberalno stališče finančnega ministra imelo nekaj vpliva na odkrivanje dinarja. Padec dinarske valute tekom januarja od dolarjev 10,86 na 8,58 za tisoč dinarjev se je pripisoval raznim vzrokom, položaju v Srednji Evropi (zlasti francoski okupaciji ruhrskega ozemlja), spekulacijami na raznih evropskih borzih in notranji politiki vlade. Ker se dinarska valuta tesno ravna po padanju in dviganju franka na pariški borzi, je odločni padec franka takoj vplival na jugoslovenski denarni trg. Kasneje pa je dinar pridobil za jugoslovenski denarni trg. Newyorkska kvotacija dinarja se je dvignila od dolarjev 9,20 (za 1000 dinarjev) dne 9. februarja na dolarjev 11,28. dne 6. marca in je dne 9. marca stala na dol. 10,43.

Trgovci važnega mesta Ljubljane zahtevajo, da se ustanovi borza tudi v tem mestu. In finančni minister, kakor tudi svet Narodne banke očitno podpirata ta predlog. Sedaj ima Jugoslavija le dve borzi, v Beogradu in Zagrebu.

Skupni dohodek iz užitinskih dohodov in tekom zadnjih petih mesecev l. 1922 je znašal približno 226 milijonov dinarjev ali skoraj 24 milijonov nad proračuneno svoto. Ravnotako, kar se tiče dohodka iz priložnih in kolkov je znašal dohodek približno 186 milijonov ali 54 milijonov nad proračuneno svoto.

Nedavni kraljevski ukaz je odredil vsem kreditnim zavodom in zavarovalnim družbam v prejšnjih kraljevinah Srbiji in Crngorci, da ne smejo v svojih poročilih in bilancah več rabiti srebrni dinar kot denarno enoto, marveč le »dinar«. Obveznost v zlatu treba konvertirati po ceni, ki je bila s zakonom določena za likvidacijo motorija, in vse zneske treba navajati v dinarjih brez pridevka, označujočega vrsto kovinske garancije.

Znatno zmanjšanje izvoznih na koruzo in gosle mast in odpravljanje izvozne na otrobe in pšenično moko, smleto v Jugoslaviji iz uvožene pšenice, je dokaj ojačalo trgovski položaj. Izvozna na hrastove prage je bila izpremenjena v pridržno priložnost, ki znaša tretjino števila izvoženih pragov; izvoznik mora iz skladišča naložiti na vezove to tretjino pragov, ki gre vlagati.

Prčakuje se, da bo drugi semenj, ki se bo vršil v Zagrebu od 23. aprila do 1. maja vplival ugodno na trgovino. Razstavljeno bodo vsi poglavitni produkti kraljevine, in tudi razne inozemske države bodo imele svoje izložbe. Produkti najmanj petorice ameriških tvrdk bodo razstavljani potom njihovih tujakšnih agentov. Vlada ni še dala dovoljenja za prosti uvoz predmetov, namenjenih za razstavo.

Amerikanci se živo zanimajo za gospodarstvo evropskih držav in preskrbujejo zanesljive podatke o gospodarskem stanju vseh zahajev poštev prihajajočih dežel. Tako velja ameriška poročila lahko za točen pregled evropskega gospodarskega položaja. Po teh si uravnava svoje trgovsko stališče napram evropskim državam, mi pa si lahko ogledamo ameriška poročila z vseh strani in delajmo na to, da bodo ameriška poročila o nas vedno lepša, da naraste v tujni naša veljava. — Predvsem — sporazum!

Zlata trg v Somboru. Sombor, 18. aprila. (izv.) Ker je nastala veliko povpraševanje po moki, so se pomnožila naročila mlinov. Pšenica notra 455 do 465, blaga je dovolj. Koruza za takojšnje dobavo in po načinu plačila notra 260 do 280, domač notra 300 do 310, pšenična moka »o« 675 do 700, otrobi 165 do 175. Tendenca priljna.

Zagrebaški živilski trg 18. aprila. Na današnjem, prav dobro uspelem tedenskem sejmju so dosegli nastopne cene: voli I. vrste 16,25—20 Din. II. vrste 12—14,50, bosanski 10,75—12,50, krave I. 14,50—15,50, II. 12—15, junice 13,50—15, svinje I. 26—27,50, II. 24,25—25, teleta I. 16,75—18, II. 16—16,50 kg žive vage. Seno 150—200. Detelja 187,50—212,50. Slama 105—112,50 za mto. Prigon je bil obilen. Opažalo se je mnogo italijanskih trgovcev, ki so se topot zanimali tudi za svinje. Kljub temu pa je ostala večja partija debelih sremških svinj, za katere so zahtevali 28,75 Din za kg žive vage. Sicer je bil promet živinam.

Blagovni trg 18. aprila. Pšenica 75—76 kg 450—460, turščica suha 255—275, rž 350—400, ječmen za pivovarne 320—325, za krmo 310—315. Pšenična moka »o« 675—710, »z« 650—685, »s« 625—650, za krmo 200—300, otrobi drobne 160—180, debele 200—250. Tendenca mirna.

Beogradska blagovna borza, 18. aprila. Pšenica 77 kg 5 do 6% franko vagon Beograd ponudba 450, pšenica po vzorcu franko vagon Beograd promptno ponudba 430, pšenica za mal 78 kg 3 do 4% franko vagon Beograd povpraševanje 430. Oves reban franko vagon Beograd ponudba 300, turščica suha pariteta Smederevo povpraševanje 265, ponudba 275. Otrobi banatski franko Beograd v zaklihi v partijah povpraševanje 170, ponudba 178, zaključek 170. Tendenca neizpremenjena.

Novosadska borza 18. aprila. Baška pšenica 75 do 77 kg 2% 5 vagonov 453%, baška 75—79 kg 2 vagona 452%, banatska 77 do 79 kg 1 vagon 455. Ječmen baški 64 do 65 kg ponudba 307%. Oves baški 2 vagona 287%. Turščica baška promptno 6 vagonov 256, baška 20% kasa kvaliteta garantirana 3

vagonov 257% do 262%, baška okrogla 1 vagon 262, baška za mal 2 vagona 266, baška duplikat kasa 10 vagonov 275, banatska 25% kasa 1 vagon 265, banatska za mal 4% 30 vagonov 262%, banatska okrogla 1 vagon 265. Fižol beli baški 1 vagon 465. Moka baška »o« kombinirana 1 vagon 662%, »o« ponudba 670, »z« ponudba 637%, »s« presejana 2 vagona 670 do 687%, »o« presejana banatska 4% vagona 677% do 687%. Otrobi v vrečah iz jute ponudba 152%, v papirnatih vrečah 2 vagona 152. Tendenca stalna.

Obrtna banka v Ljubljani je imela dne 16. t. m. v dvorani mestnega magistrata od strani delničarjev izredno dobro obiskani II. redni občni zbor. Po kratkem uvodnem pozdravu g. predsednika Fran Kavčiča je podal g. predsednik nadzorstvenega sveta Ivan Mikuš revizijsko poročilo ter predlagal, da se tako upravno kakor tudi nadzorstvenemu svetu izreče absolutorij, kar je bilo enoglasno sprejeto. Istotako se je enoglasno sprejel v celoti predlog upravnega sveta za razdelitev čistega dobička za leto 1922. Od doseženega čistega dobička od K 1.157.347,60 se je dodelilo rednemu rezervnemu zakladu K 57.867,38, nadalje vtičalo kot tantiljema upravnemu svetu kron 84.948,02 in kot nagrada nadzorstvenemu svetu K 20.000.—, dotrajal se je rezervni fond za kto-kine izgube s K 300.000.— in pokojninski zaklad za uradništvo s K 100.000.—, v dobrodelne namene se je naklonilo kron 60.000.—, v izplačilo 10% dividendne odpade K 500.000.—, dočim se je ostanek od kron 34.532,20 prenesel na novi račun. Kupon št. 2 za leto 1922 se izplačuje pri zavodovi blagajni odnosno njegovih podružnicah v Ljutomeru ter pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in vseh njenih podružnicah s K 20.— za kupon. Kakor iz poročila posnemale, je Obrtna banka v svojem drugem poslovnem letu odlično napredovala. Velik porast zaznamujejo zlasti vloge na vložne knjižice, ki so od K 3.777.008,01 lanskega leta narasle na K 13.056.195,96. Napredek je razviden tudi med dolžniki, ki so narasli od K 22.482.152,93 preteklega leta na kron 57.827.932,64. Celoten promet je znašal kron 1.158.350,598.— in izneslo rezerve poštevalje letošnje dotacije K 1.148.359,58. Pri nšto se vrščih vlogitvah upravnega odnosno nadzorstvenega sveta so se poleg dosedanjih članov upravnega in nadzorstvenega sveta na novo izvolili v upravni svet gg.: Alojzij Jankovič, kamnoseki mojster v Ljubljani, in Eric Zemlič, veleposelnik v Ljutomeru, in nadzorstveni svet pa g. Janko Horvat, s-bni slikar v Ljutomeru.

Hrvatska Eskomptna Banka Zagreb. U slednji razveljavila Hrvatske Eskomptne Banke v Zagrebu, održanoj dne 13. travnja o. g. zaključeno je, da se redovita glavna skupština za minulno poslovnu godinu održi dne 30. travnja 1923. Glavnoj skupštini biće predložena bilanca, za 1922, koja svršava sa čistim dobitkom od Din 12.210.828,82. Iz poslovnog izvješta ravnatelstva proizlazi, da je poslovanje u prošloj godini izvršilo za vrlo povoljan rezultat. Uloži Hrvatske Eskomptne Banke na štećnim knjižicama i u tekućim računima, porasli su u toku prošle godine za Din 120.669.836,51 to jest povećali su se od Din 38.122.542,684 na Din 501.895.263,36. Sveu-

kupni promet dosegao je u godini 1922 iznos od Din 42.513.100.153,20. Povečavši se prema prethodnoj godini za Din 15.963.847.889,84. Ravnatelstvo je zaključilo, da predloži glavnoj skupštini, da se za prošlu godinu počevši od 2. svibnja 1923. plaća dividenda od Din 12,50 (fani Din 11,25) po dionici od Din 100 nominalne dakle 12 1/2%, nadalje da se izvanrednoj pričuvnoj zakladi doznači Din 750.000, poreznoj pričuvj Din 250.000, Zakladj Frana Sverljuga Din 125.000, u dobrotvorne svrhe Din 125.000, a na novi račun da se prenese Din 943.330,21. Obzirom na potpuni uspjeh zadnje emisije dionica u iznosu od Din 25.000.000 provedene u mjesecu studenome 1922, odlučilo je ravnateljstvo, da još u toku ovega mjeseca pristupi daljnjoj povlašćit diončkoga kapitala od Din 75.000.000 na Din 100.000.000 provedeći tako potpuno zaključak zadnje glavne skupštine, održavane u travnju 1922. Kod zadnje emisije preuzela je polovinu novih dionica Anglo-Austrian Bank Ltd, London, čime je udaren tražni osnov učešću inostranog kapitala u našem novčarstvu. Nakon jedva polugodišnje saradnje, odlučilo je pomenuti engleski zavod čijim je glavnim dioničarom eneska država banka, da proširi svoj interes kod Hrvatske Eskomptne Banke, te da i od nove emisije u iznosu od Din 25.000.000 preuzme opet polovicu u svoj portefolije. Time nastaje odnos između Hrvatske Eskomptne Banke i vodećih engleskih finacijskih krugova još tlesniji, toliko više, što se engleska grupa i ovaj put obvezuje, da će preuzete dionice izvjesti sv godinu držati u svom posjedu. U smislu vodjenih pregovora ulazi u upravu Hrvatske Eskomptne Banke pet zastupnika engleske grupe. Hrvatska Eskomptna Banka sačuvala si je i za buduću u svakom pogledu svoju potpunu samostalnost i nezavisnost. Rok subskripcije za novu emisiju ustanovljen je od 16. travnja do uključivo 5. svibnja 1923. Od 250.000 komada novih dionica stavila se starim dioničarima na raspolaganje 125.000 komada, dakle na šest starih dionica jedna nova i to po četiri od Din 125 let, quel. Nove dionice učestvuju na poslovnom dobitku od 1. siječnja 1923. Potani uslovi emisije sadržani su u odnosnom prospektu objelodanjenom u novinama.

Tovarna aeroplanov u Brodu na Savi. Brodska tovarna vagonov in njen koncern sta dobila od vlade koncesijo za zgradbo tovarne aeroplanov. Vojno ministristvo naroči pri njej več aeroplanov. Koncesija za zgradbo enake tovarne je dobila baš tudi neka francoska družba, ki pa menda ne namerava zgraditi tovarno.

Tobačna tovarna v Banjaluki. Obilna monopolna uprava za Bosno in Hercegovino je odobrila potrebne kredite, da se zgradi tobačna tovarna v Banjaluki.

Dobava raznovrstnega materijala. Pri direkciji državnega posestva »Bele« v Kneževem (Baranja) se vrši dne 15. mala t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznovrstnega materijala. Pogoj in seznam materijala za to dobavo so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom proti plačilu na razpolago.

Dobava karbolne raztopine in kalfivega mila. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši dne 2. mala t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5000 kg

karbolne raztopine in 1000 kg kalfivega mila. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ustanovni občni zbor Kredtne in stavbne zadruge »Mojmir«, Maribor. V soto dne 21. t. m. ob 20. se vrši v restavraciji »Maribor« ustanovni občni zbor Kredtne in stavbne zadruge »Mojmir«. Dosedaj šteje zadruga že nad 60 prijavljenih članov, blizu 30 že vplačanih zadržnikov. Za zadrugo je mnogo zanimanja tudi iz raznih krajev Slovenije. S to ustanovitvijo je društvo Mariborska Gradbena Akcija izvršila prvi korak do ureditvenja svojega namena, katerega kot društvo po pravilih tudi ni moglo izvajati. Kredtina in stavbena zadruga na solidni podlagi ustanovljena s pravilnim vodstvom, bo tudi dostej pastvenemu Mariboru prinesla novo gradbeno življenje. Z zadrugo bo marsikomu ustrezno, ki se je želel naseliti v Mariboru. Uspeh je v prvi vrsti odvisen od števila in v drugi vrsti tudi od plačila ugodnih zadržnikov.

Ugodne delavske razmere v Ameriki. Ameriški listi naglašajo, da so se delavske razmere zadnjih 6 mesecev precej izboljšale. Sodi se, da bo prihodnje leto primnikoval delavcev, posebno v gradbeni stroki. Pomankanja delavcev se bole tudi kratkim ostroma naročila.

Svica veka zlasti izza vojnih časov za »obliubeno deželo«. Bila je v evropskem vojnem vrvežu pravi azil, kamor se je stekalo obilo bogastva iz vseh krajev in dežel cele Evrope. Vendar pa denar, če tudi še tako dobre valute, ni vse na tem svetu. In ta resnica se kaže tudi v švicarskih razmerah. Industrija ondi ni nič več poslana na rožicah. In sicer velja to dejstvo za vse narazlične št. narazlične in najboljše železne panoge švicarske vsled vojske zelo pomnožene delavnosti. V preteklem letu je nastopil zastoj, ki je ustavil deloma ali povsem — veliko število obratov in odvezel celim tuznam delavcev njih vsakdanji kruh. Tako so se začela iz in preseljavati razna industrijska podjetja, izseljavati pa so se začeli seveda tudi delavci. In to dvojno izseljevanje, o čemer se veliko piše zlasti v zadnjem času, pomeni precej resno potožo v švicarskem gospodarstvu. Dogaža se čisto, da najboljša podjetja ne plačujejo nikake dividende, da se lotevajo svojih rezerv in da prehalo k zmanjšanju osnovne glavnice. Vsa ta sredstva gospodarske prevladnosti pa vendar niso preprečila dolge vrste konkurzov, ki so dosegli v povojnem času izredno visokoto število v velikim pasivi. Vsi ti pojavi so seveda v zvezi z zmanjšano kupno močjo švicarskega kupna in konsumenta. Tako je tečaj tudi v Švici nastopila občutna gospodarska depresija, katera mori in tlačji celo Evropo. Veliko je vprašanje, če bodo ameriški predlogi na ravnokar svršenem kongresu trgovskih zbornic v Rimu prinesli kaj pravega blagoslova čez morje. Beleša menda zaupa v to gospodarsko in finančno pomoč. Svica pa molči, vsaj do sedaj ni bilo čuti posebnega glasu. Zanimivo je pač da vsesko Evropa s Švico vrati postati v resnici nekaka satrapija ameriškega kapitala in kapitalizma.

BERSON GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

PRODA SE najhno damsko kolo. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4049

Mehlovano sobo. IŠE MIREN URADNIK, event, tudi s hrano. — Ponudbe pod »Takoj ali pozneje/4088« na upravo lista.

Sobo s separatnim vhodom ali ne IŠE SOLIDEN GOŠPOD, kateri se nahaja večji del na potovanju. Plača dobro l. šest mesecev naprej. Da tidi nagrado. — Ponudbe pod »Lesni trgovec 4044« na upravo »Sl. Narod«.

Kupim polnojarmenik IN PRIMERNO LOKOMOBILLO (novo ali rabljeno) v dobrem stanju. — Ponudbe z opisom na upravo »Slov. Nar.« pod »Parna žaga/3944«.

Mesečno sobo, prazno ali mehlovano, s posebnim vhodom, s hrano ali brez, IŠE ZELO SOLIDEN GOŠPOD. Plača za pol leta naprej. — Ponudbe na upravo »Kmetijskoga lista«. Ljubljana, Kolodvorska ulica 7. 4013

Sprejme se učence boljših staršev, čvrst, ne pod 15 let star, s primerno šolsko izobrazbo, ki bi imel veselje do trgovine s mešanim blagom. Učence, ki je v tej stroki še nekoliko izveščen in je isto s upravičenim varokom zaprtosti, ima prednost. — ALOJZIJ REMIC, Dravograd, Slovenija. 3810

Gospodična se sprejme NA STANOVANJE, ev. S HRANO. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4090

Kupi se nova spalnica v narodnem slogu, najraje z eno posteljo. — Ponudbe pod »Spalnica 222/4095« na upravo »Slov. Narod«.

Lepo posestvo napredaj V SMARTNO POD SMARNO GORO poleg farne cerkve. Hiša in hlev krita z opeko, velik sadni vrt, dve veliki njivi, dva zaraščena gozda takoj za sekaneje. Poisnija daje Ivan Ovtak, p. št. Vid nad Ljubljano. 4093

Kupim delnice »SLOV. TRGOVSKE DELNICE DRUŽBE« po današnjemu stanju odgovarjajoči ceni. — Ponudbe z navedbo cene in števila na upravo »Slov. Narod« pod »Izjemni interesent 4083«.

Kmetško posestvo Z GOZDOM SE KUPI v bližini Celje/Maribor. — Pismene ponudbe pod »Celje/Maribor/4101« na upravo »Slov. Narod«. 4108

Zahvala. Prijateljem, ki so spremili našega Miloša k zadnjemu počitku, se ga spomnili s cvetjem in nas s tolažilnim sočutjem, se iz srca zahvaljujemo. Ljubljana, dne 18. aprila 1923. Rodbini: Hilbertova in Kazalova.

PRODA SE skoro nova kompletna postelja Z NOČNO OMARICO. — Naslov pove uprava lista. 4090

Obvestilo! Obveščam slavno občinstvo, DA KUPUJEM STARE OBLEKE, ČEVLJE, POHISTVO itd. Grem tidi na dom. — DRAME MARTIN, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 4098

V najem se vzame vneljana GOSTILNA ali RESTAVRACIJA v kakem letovišču; najraje na Bledu. — Ponudbe na: A. K. Piazza Vittoria Nr. 6. L. P. Gorizia, Italija. 4108

Kmetško posestvo Z GOZDOM SE KUPI v bližini Celje/Maribor. — Pismene ponudbe pod »Celje/Maribor/4101« na upravo »Slov. Narod«. 4108

Brockhaus KONVERZACIJSKI LEKSIKON (17 zvezkov 14. izdaje) SE PRODA. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4090

Sprejme se vajenec ZA ZLATARSKO OBRT. — Naslov pove uprava »Sl. Narod«. 4084

Knjigovodkinja (BILANCIŠTKA), zmnožna popolnoma samostojnega knjigovodstva, SE SPREJME TAKOJ PRI VEČIEM TRGOVSKEM PODJETJU. — Ponudbe so nasloviti na poštni predal št. 102. 4102

DVA DOBRO OHRANJENA pretilna stroja napredaj Naslov pove uprava lista. 4090

Kino »Ernemann«-aparati (JUBILEJNI SISTEM), malo rabljen, z vsemi potrebščinami, SE PRODA. — Poizve so v fotostudiju I. Pogačnik, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3. — Na željo se pošlje tudi slika. 4110

Damske svilene nogavice v vseh modnih barvah NA PRODAJ. CENA 90 dinarjev. »FORTUNA«, Krekov trg 7/8. 4096

Gospodična se sprejme NA STANOVANJE z zajetkom. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4045

KUPI SE dobro ohranjen pianino in žensko kolo. Ponudbe pod »P. F. 27/3808« na upravo »Slov. Narod«. 4045

CENO SE PRODA MODERNE, FINO IZDELANE nov otroški voziček (ročno delo). — Poizve se vsak dan: Gosposka ul. 2. R. V. 4035

Fotografični aparat, v velikosti razglednic, dobro ohranjen, KUPIM. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Foto/3922«. 4035

Vizitke in kuverte priporočila Narodna tiskarna v Ljubljani.

Konjski hlev SE ODDA V NAJEM. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4036

Prazno sobo v predmestju — IŠE GOŠPOD. — Ponudbe pod »Prazno/3992« na upravo »Slov. Narod«. 4036

Vešč železninar, izučen pri eni prvih tvrdk. ZELI PREMENITI SEDANJE MESTO k isti stroki v Ljubljani. — Ponudbe pod »Marjiv/4048« na upravo lista.

VDOVA z 9letnim dečkom (nečak) IŠE službo kot gospodinja k samostojnemu gospodu ali vdovcu. Gre tidi za deželo. — Pismene ponudbe pod »Trat 473/4047« na upravo lista.

Prodajalka z večletno prakso mešane stroke, ZELI PREMENITI SLUŽBO. Gre najraje v kak večji kraj. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4057

Naikulantnejši in najmodernejši anončni in reklamni zavod

„APOLLO“ R. Golebiowski

Ljubljana, Stari trg 19-II

Ljubljana, Stari trg 19-II

Izdaja najmodernejša in najuspešnejša reklame. — Sprejema naročila za vse tu in inozemske časopise. — Kakor tudi naročila za vsakovrstne tiskovine etiket itd. Konkurenčne cene.

Učenca ZA ZLATARSKO OBRT iz poštne rodbine — SE SPREJME. — Kajo DELIČ, Šerbova 4. 4024

Več velikih zabojev SE PRODA. — Ogleda se lahko pri: A. DULAR, Dunajska cesta 65, Ljubljana. 4119

APNO! 94.25%, izborna za zidanje, DOBAVI PO NIZKI CENI J. RUČIGAJ, Kranj 104. 4120

Zamenja se stanovanje, lepo in snažno, na periferiji mesta, obstoječe iz dveh sob, kuhinje in drugih pritliklin, Z ENAKIM V MESTU ali v bližini električne železnice. Do tlični dobi nagrado. — Ponudbe pod »Zračno stanovanje/4097« na upravo »Slov. Narod«. 4120

Družabnike SPREJME dobičkanosno ru sprejme dobičkanosno ru dokupna družba s primernim kapitalom. Natančni pogoji se izvedo pri pogajanjih družabnikov. — Ponudbe z navedbo kapitala je poslati na upravo »Slov. Narod« pod »Ruda/4041«. 4116

Uradnik

verziran v špedicijski stroki, perfekten korespondent, zmožen knjigovodstva ter srbohrvatskega in nemškega jezika, se sprejme. Reflektira se samo na prvovrstno moč. Ponudbe na upravo lista pod Spedicijska 3990.

Išče se odpravnik

na blago z večletno prakso manufakturne veletrgovine. Ponudbe z navedbo saltev plače na tvrdko »MARIBORSKA MEHANIČNA TKALNICA IN APRETURA, DOCTOR in drug, MARIBOR«. 4116

I^a portland cement

iz tovarne cementa Zidani most za promptno dobavo 100 vagonov po ceni od Din 70— za 100 kg v juti vrečah. — Din 78— za 100 kg v papirnatih vrečah incl. vreče. — Din 82— za 100 kg v sodih inc. sod. Jutasta vreče se zaračunajo posebej, in sicer: po 50 kg vsebine Din 12— in po 35 kg vsebine Din 6:25 po komadu, in se vzamejo po isti ceni franko Zidani most v teku 30 dni nazaj Dobava promptna, dokler traja zaloga. Naročila naj se blagovoljivo poslati na ravnateljstvo tovarne cementa Zidani most.

Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor osakovanje: vrstne druge fiskovine: izvršuje točno „Narodna tiskarna“. Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

„Trigla v“ tovarna perila lastnika: Drago in Genica Vojska, Ljubljana. Kolodvorska ulica št. 8. Ljubljana. Najfinejša moška perila. Zagrebški velesemenj. Mednarodni paviljon 438.

Tvrška F. TERDINA v Ljubljani SPREJME mlajšega, dobro izvežbanega trgovskega pomočnika. Pismene ponudbe naj se pošljejo na tvrdko. 4121

Izvežhana sobarica, 25 do 35 let stara, ki je že bila kot taka nameščena. SE IŠČE K MALI DRUŽINI NA HRVATSKEM. Plača 100 kron. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Sobarica/4115«. 4115

500.000 kron posojila za dobo 6 do 7 mesecev IŠČE INDUSTRIJSKO PODJETJE ter nudi zato 100.000 kron kot obresti. Garancija dobra. — Ponudbe se posli pod »Takoj 4117« na upravo »Slov. Narod«. 4117

Stroj za umetni led. KUPI SE kompletni STROJ ZA PROIZVAJANJE UMETNEGA LEDU s produkcijo 5000 kg na 24 ur. — Ponudbe z označbo cene poslati tvrdki Svetozar Stefanović, Kragujevac, Srbija. 4118

Pozor! KONMPANJONA (KO) SPREJME dobro vpeljan lesni trgovec s primernim kapitalom; tudi brez sodelovanja. — Ponudbe pod »Dober zaslužek/4040« na upravo »Slov. Narod«. 4116

Prostori za tovarno ali DELAVNICO PRIPRAVNI, SE UGODNO ODDAJO, event. se prispeva potrebni kapital. — Ponudbe pod »Delavnica« na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4092

Prodaj posestvo obstoječe iz hiše, gospodarskih poslopj, njiv, travnikov, pašnikov in gozda v bližini Kočevja (Mravi št. 26) — PO JAKO UGODNI CENI iz proste roke. Natančnejše se izve v Zg. Mozlju št. 14 pri Kočevju. 4113

Išče se pridna, starejša ženska za oskrbo malih otrok. Hrana v hiši; plača dobra. — Ponudbe z navedbo dosedaj njih služb pod »Ljubeznjiva/4111« na upravo lista. 4111

Rabljene britvice (Gillete, Mem itd.) se sprejemajo v električno brusilnico v drogeriji I. C. KOTAR, Ljubljana, Wolfova ulica 3. — Zunanja naročila hitro in točno! 4099

Prodaj se LEPA OLJNATA SLIKA, ročno delo, 1 m 80 cm dolga, 1 m visoka z lepim zlatim okvirjem, primerna za velik salon ali večjo restavracijo. Slika predstavlja črnogorskega deda, ki uči vnuka sabljanja. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4114

Stanovanje V MARIBORU, obstoječe iz dveh sob, kuhinje in pritliklin, v neposredni bližini kolodvora, SE ZAMENJA ZA STANOVANJE V LJUBLJANI, obstoječe iz treh sob in pritliklin. — Ponudbe pod »Stanovanje 4080« na upravo »Slov. Narod«. 4080

Spalni divan, se skoro nov in mnogo ZENSKO ZIMSKE IN LETNE OBLEKE, CEVLJI, ZAVESE, POSTELJNA GARNITURA in še več drugih stvari NA PRODAJ vsak dan od 3. do 5. ure popoldne. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4100

Kupim dobro ohranjeno AMERIKANSKO PISALNO MIZO S STOLI in ENO OMARO ZA REGISTRATURO. — Ponudbe pod »Pisalna garnitura« na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4091

Restavracija SE VZAME V NAJEM takoj ali pozneje. — Ponudbe pod »Gostilna«, poštno ležeče Litiya. 3956

Prodaj se HIŠA V SREDINI MESTA, pripravnna za vsako obrt. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 4087

Mesečna soba v bližini glavne pošte ali kolodvora SE IŠČE ZA TAKOJ ZA SOLIDNEGA GOSPODA. — Ponudbe pod »Stanovanje 4080« na upravo »Slov. Narod«. 4080

Čebulček NAM PREOSTAJA ter ga nudimo po znatno znižani ceni. Trgovina s semeni SEVER & KOME, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 4072

Pisalni stroji, i. t. d. mehanična delavnica (popravljalnica) Ljubljana, Selenburgova 6-I L. BARAGA. 4073

Posodim 150.000 kron na prvo sigurno mesto. — Ponudbe pod »Tajnost« na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4073

Dve volčji psički dobri čuvajki, čiste pasme in ŠTIRJE MLADI PSIČKI, po šest tednov stari — SE ODDAJO. — Ivan Zaff, Pobrežje pri Mariboru. 4063

Pozor! Originalna NOVA PUCHOVA DVOKOLESA s torpedo in dobro pneumatico po Din 1900. — Več najnovjših MOTORJEV, novih in rabljenih in različnih OTROŠKIH VOZIKOV SE POCENI PRODA. — TRIBUNA, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 3916

Manufakturna Krisper PRIDELOVANJE VATE LJUBLJANA ROŽNA ULICA 19. Prideluje in ima v zalogi vse vrste pamučne vate. Za odeje, krznarstvo, bandažiste in konfekcionarje. 3687

Seno, suho, polsladko in zdravo, v balah na vagon od 5- do 7000 kg, franko vsaka postaja v Sloveniji po 2 Din za kg. — PSEVNICA SLAMA v balah, franko vsaka postaja v Sloveniji, po 1 Din 40 p za kg. NAPRODAJ, Dobava takoj. — I. OBLAK, Vrhnika. 3991

Amerikanci pozor! PRODA SE trinadstropna trgovska, dvakrat vogalna hiša v sredini mesta, na najbolj prometni točki, z mnogoletno vpeljanimi trgovskimi lokali. — Le resni direktivni reflektanti pridelajo v direkt. — Ponudbe pod »Cena Din 700.000« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 3761

Za birmance: Za dečke: velika izbira raznih šerbotov za obroke po nizki ceni. Za deklice: batisti in etamini v najnovjših vzorih, daje negovico, rokavice i. t. d. A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA MESTNI TRG ŠTEV. 16.

Dvokolesa, motorčki, otroški vozički, živalni stroji najceneje. „Tribuna“, Ljubljana Karlovska cesta 4.

Športne, vojaške in železničarske čepice izdeluje P. Semko, krznar Križevniška ulica 7. 2712

Trstje za stroje izdelujem za najmoderneje stroje in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji dnevni ceni I. Jugoslovanska tvornica Bakala JOS. R. PUH, LJUBLJANA Gradaška ul. 22. Tel. 531.

Ravnokar došlo: pomladanske novosti A. Šinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Kupimo rabljene tračnice in drugi material za poljsko železnico. — Ponudbe na upravo Slovensk. Narod pod »Tračnice 1784“

Šofer (IZUČEN MEHANIČNIK), ki se razume na vsa popravila in jih opravi sam. SE IŠČE V PRVI VRSTI ZA TOVORNI AUTO, včasih je treba voziti tudi osebn. auto. — Prosto stanovanje, 1/4 orala gnojene in zorane njive, prosta kurjava in luč; plača po dogovoru. Oženjen, trezni, v vsakem oziru zanesljiv prosilci naj vpošljejo svoje ponudbe s sliko, katera se vrne, na oskrbništvu grajščine Jurklošter pri Laškem. 4014

„DIAMALT“ Pozor pekli „DIAMALT“ tovarne Hauser in Sobolka, Dunaj-Stadlau, v predvojni kakovosti se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUŽANEC, Zagreb Skladšče: Strossmayerova ul. 10. Za mesto Ljubljano dobi se „DIAMALT“ v pekarni VILJEM BIZJAK, Gosposvetska cesta 7 po originalni tvorniški ceni. 3123

Krasno posestvo na periferiji mesta Ljubljane SE POD ZELO UGODNIMI POGOJI PRODA. — Obstoji iz dveh enonadstropnih hiš z vsmi pritliklinami. Dalje je prostorna trgovina s pisarno, obširno skladišče, lep, velik hlev, prostor za spravljanje sena in vozov in nekaj vrta. — Prostor je zelo ugoden za kako večjo obrt. Prodaja se tudi posestni hiši. — Naslov se izve v upravi lista. 3509

Mlinarji! Pristno in svežo švicarsko moko prvovrstne znamke „Albert Wylder“, 24 in 32 cm široka volnena sita, pocinjeno žično tkanino, garantirano mlinske kame, nje za belo, zmesno in koruzno meljavo, gurte, pekarne, vijake itd. priporočila po najnižjih dnevni cenah specialna trgovina za mlinske potrebščine Čadež & Brdar, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35. Zadržajte cenike in ponudbo!

Inserirajte v „Slov. Narod“

Obvestilo. Vsem interesentom in odjemalcem naznanjamo, da smo prevzeli glavno zastopstvo za prodajo orodja in strojev firme G. F. L. LOTTER u Nürnbergu. Prosimo, da se naročila za to firmo pošiljajo samo preko nas, in zagotavljamo, da se bodo vsa naročila izvršila bizo in solidno. PODBEVSEK K. D. trgovina železa, jekla, orodja in strojev ter glavno zastopstvo za Jugoslavijo firme G. F. L. Lotter v Nürnbergu, Zagreb, filca 199. /zagrebški velesjem skupina 15 št. mesto 335.

Pozor! Za novo dograjeno tovarno za železno industrijo s kompletnimi najmodernejšimi stroji, ležečo na prometnem kraju tik železnice se išče družabnik. Potrebni kapital Din 1.000.000.—. Stanovanje na razpolago. Ponudbe pod Sever, na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 5.

Naznanilo. Naznanjam, da prodajam manufakturno blago: razno, sukno, hlačevino, kambrike, blago za žimnice po znatno znižanih cenah. Nakup ugoden! Oglejte si cene! IVAN KOS, Ljubljana Manufakturna: Celovška cesta 2 (Seidlova hiša) Šiška Podružnica: trgovina manufakture in perila za delavstvo Sv. Petra cesta 23

Pravkar je izšla NOVA KNJIGA KSAVER MEŠKO: Naše življenje Cena Din 18.— Po pošti Din 21.— Narodna knjigarna v Ljubljani, Prešernova ulica 7.

Ugodna prilika! Slavnemu občinstvu in ocnjenim svojim odjemalcem vjudno naznanjam, da se vrši vsled preselitve trgovine razprodaja vsega manufakturnega blaga po znatno znižanih cenah Anton Schuster Ljubljana, Stritarjeva ulica 7. 2895

Lepota ženske je kot pomladna cvetoča cvetka in kakor se mora cvetka v bujnem cvetju negovati in varovati raznih vremenskih neprilik i. t. d., tako se mora tudi lep obraz negovati in čuvati, da cvete in se blišči v naravnem čaru, v čaru, ki namah opaja. je najprijetnejše ma-pravi obraz nežna in cvetoča, učinek pri prvi porabi presega vse pričakovanje. Poleg kreme Zoraida naj se porabi nenavadno fino dišče mle Zoraida, one osebe pa, ki imajo zelo občutljivo kožo, naj porabljajo pasto mle Nigonija. Kolonjska voda Louis XIV v malih, srednjih in velikih steklenicah, je nenavadno fino dišča te kočina za sveženje obraza in telesa. Posebne vrste je „Ruski Eau de Cologne“ radi svoje finosti in vonja, ki sadomešča vsak parfum. Nadalje pripravljamo razne vrste mila tvrdki Kiehlhauser, Calderara & Bahnmann, Roger & Gallet, Piver, Bertin itd. Vskovrstne brtoljane, tekoče in kristalizirane, Amerikanski Hair Petrol za rast las, Bay Rum za izpiranje las, vsakovrstne parfume, samo fine, prvovrstne od prvovrstnih izdelovalcev. Parfumi na dekagrame v vsakem vonju. Steklenice je treba pricesti seboj. Priporočila se URAN-PARFUMERIJA, Ljubljana, Mestni trg 11.